

Archeologienota

Beernem, Beverhoutsveld

Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel
Archeologienota Beernem, Beverhoutsveld. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteur
Linde Destrebecq

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2025-0080

Plaats en datum
Evergem, 6 januari 2025

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 2977
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
KBR

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1	<i>Administratieve gegevens</i>	<i>1</i>
1.2	<i>Juridisch kader en onderzoekstraject</i>	<i>8</i>
1.3	<i>Aanleiding</i>	<i>8</i>
1.4	<i>Huidige situatie en geplande werken</i>	<i>9</i>
1.4.1	Huidige situatie.....	9
1.4.2	Geplande werken en bodemingrepen.....	9
1.5	<i>Randvoorwaarden</i>	<i>23</i>
2	Bureauonderzoek.....	24
2.1	<i>Werkwijze en strategie</i>	<i>24</i>
2.1.1	Onderzoeksdoelstelling	24
2.1.2	Onderzoeksvragen	24
2.1.3	Methoden en technieken	24
2.2	<i>Assessment</i>	<i>25</i>
2.2.1	Landschappelijk kader	26
2.2.2	Historisch kader	37
2.2.3	Cartografische bronnen.....	39
2.2.4	Archeologisch kader	43
2.3	<i>Synthese onderzoeksresultaten</i>	<i>55</i>
2.3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	55
2.3.2	Archeologische verwachting	55
2.3.3	Syntheseplan.....	56
2.4	<i>Besluit.....</i>	<i>58</i>
2.4.1	Potentieel op kennisvermeerdering.....	58
2.4.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek.....	58
2.4.3	Keuze onderzoeksmethode.....	58
2.4.4	Afbakening onderzoeksterrein.....	60
3	Samenvatting	64
4	Lijsten	65
4.1	<i>Figurenlijst.....</i>	<i>65</i>
4.2	<i>Plannenlijst.....</i>	<i>65</i>
4.3	<i>Tabellenlijst.....</i>	<i>66</i>
5	Bibliografie.....	67

1 Beschrijvend gedeelte

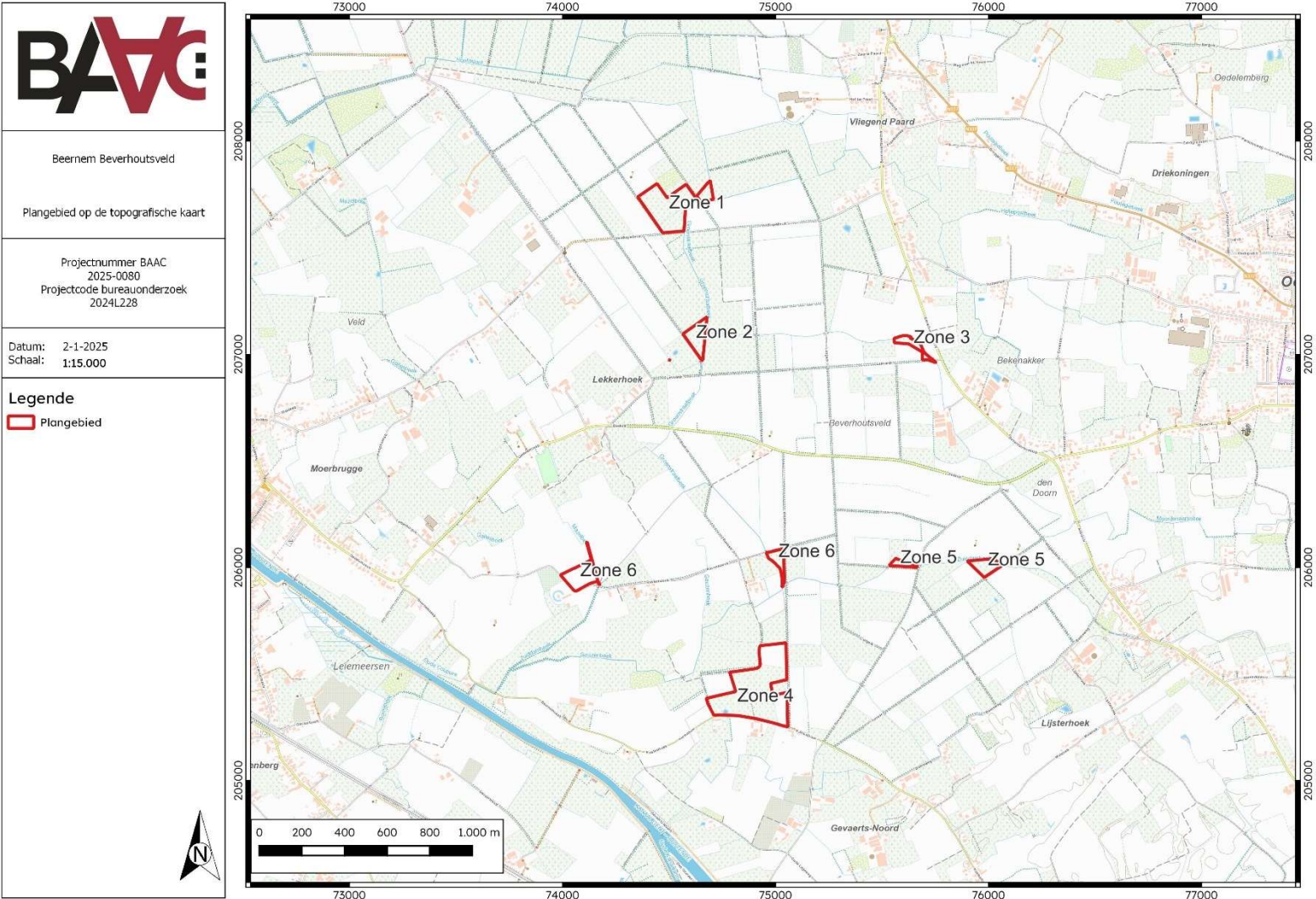
1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Beernem, Beverhoutsveld		
Ligging	Zone 1: Nieuw Heetdreef/Veldkapellestraat/Bootsdreef, Oedelem, Beernem, West-Vlaanderen		
	Zone 2: Peendreef, Oedelem, Beernem, West-Vlaanderen		
	Zone 3: Lekkerdreef, Oedelem, Beernem, West-Vlaanderen		
	Zone 4: Kasteelhoek/Rokersdreef, Oedelem, Beernem, West-Vlaanderen		
	Zone 5: Gevaertsdreef, Oedelem, Beernem, West-Vlaanderen		
	Zone 6: Ravenbosstraat/Rokersdreef, Oedelem, Beernem, West-Vlaanderen		
	Ravenbosstraat, Oostkamp, West-Vlaanderen		
Kadaster	Zone 1: Beernem, Afdeling 2 Oedelem, Sectie F, Percelen: 20A, 19A, 17A, 17C, 17D, 17E, 12H		
	Zone 2: Beernem, Afdeling 2 Oedelem, Sectie F, Perceel 32C		
	Zone 3: Beernem, Afdeling 2 Oedelem, Sectie F, Perceel 53C		
	Zone 4: Beernem, Afdeling 2 Oedelem, Sectie F, Percelen: 82T, 82Z, 82H, 82W, 82X, 82Y, 82P, 82C, 82A2		
	Zone 5: Beernem, Afdeling 2 Oedelem, Sectie F, Percelen: 77E, 86H		
	Zone 6: Oostkamp, Afdeling 1, Sectie B, perceel 444A		
	Beernem, Afdeling 2 Oedelem, Sectie F, Perceel 74A		
Coördinaten	Noordwest:	x:73989,44687071	y:207815,50081825
	Noordoost:	x:76065,50223215	y:207815,50081825
	Zuidwest:	x:73989,44687071	y:205251,47108154066
	Zuidoost:	x:76065,50223215	y:205251,47108154066
Oppervlakte plangebied	169.228 m²		
Oppervlakte geplande ingrepen	30.507 m²		
Kartering gewestplan	Agrarisch gebied		
	landschappelijk waardevol agrarisch gebied		
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2025-0080		
Bureauonderzoek	Projectcode	2024L228	
	Erkende archeoloog	Baac Vlaanderen (Erkenningsnummer: 2015/00020)	
	Betrokken actoren	Linde Destrebecq (archeoloog)	
	Betrokken derden	Nvt	

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

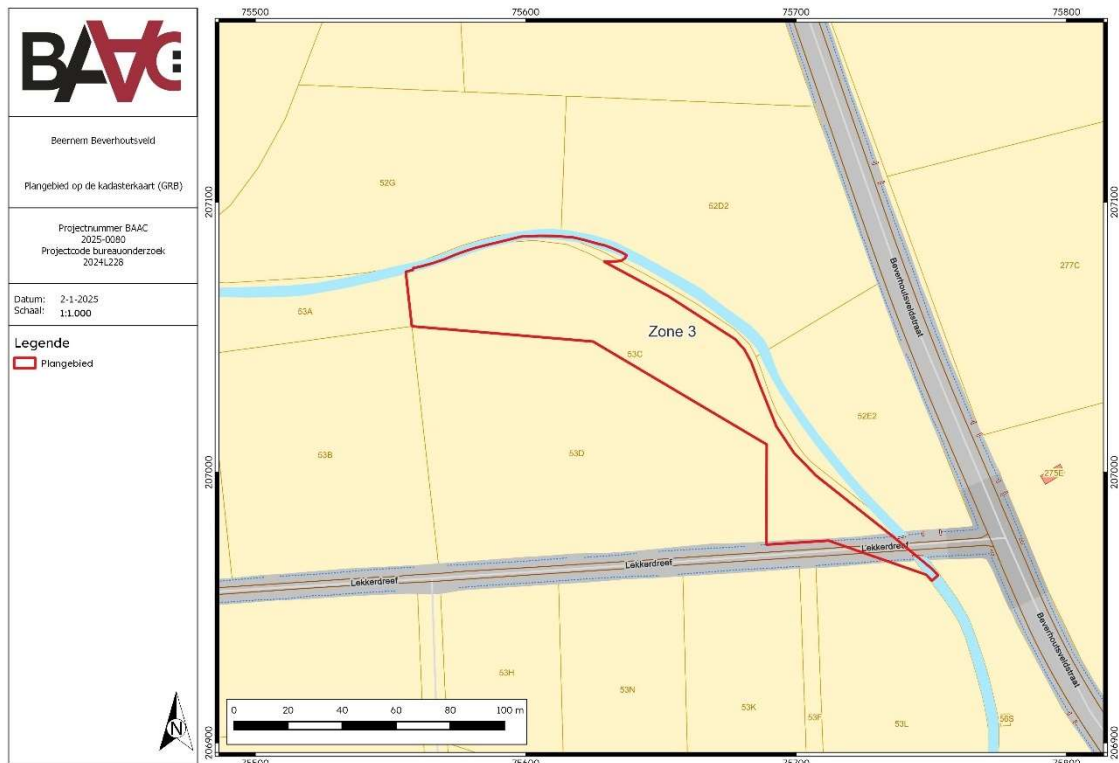
¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

² DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch

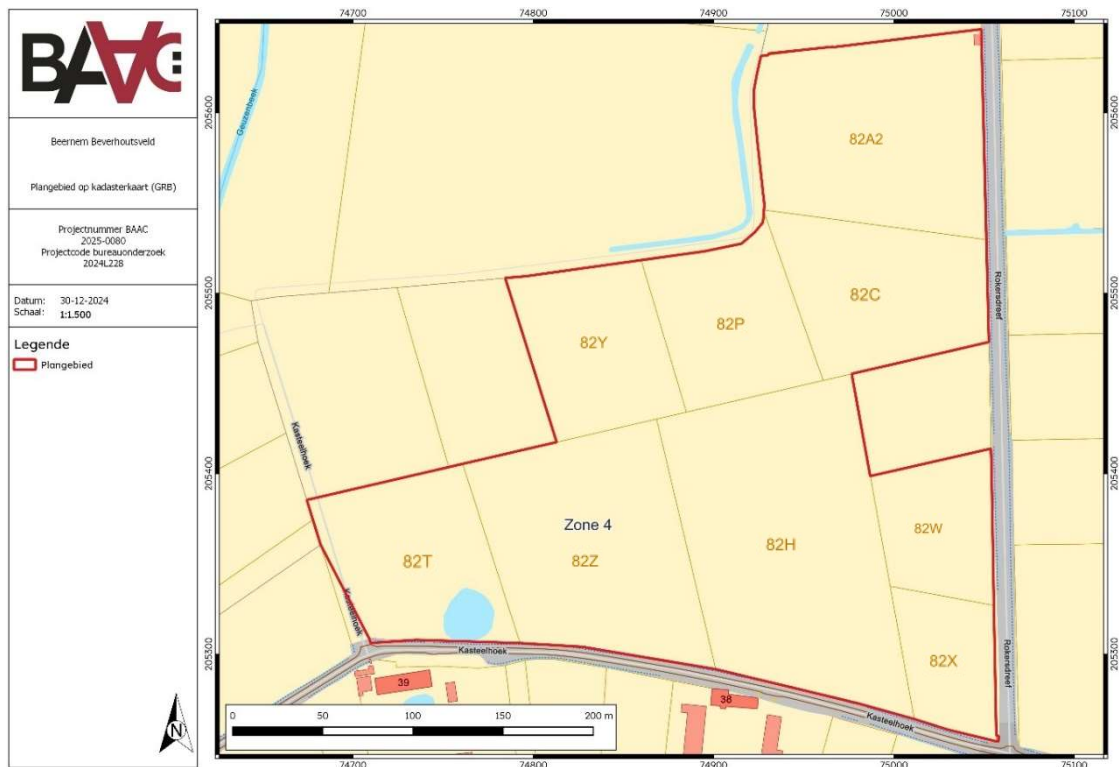

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 02.01.2025)

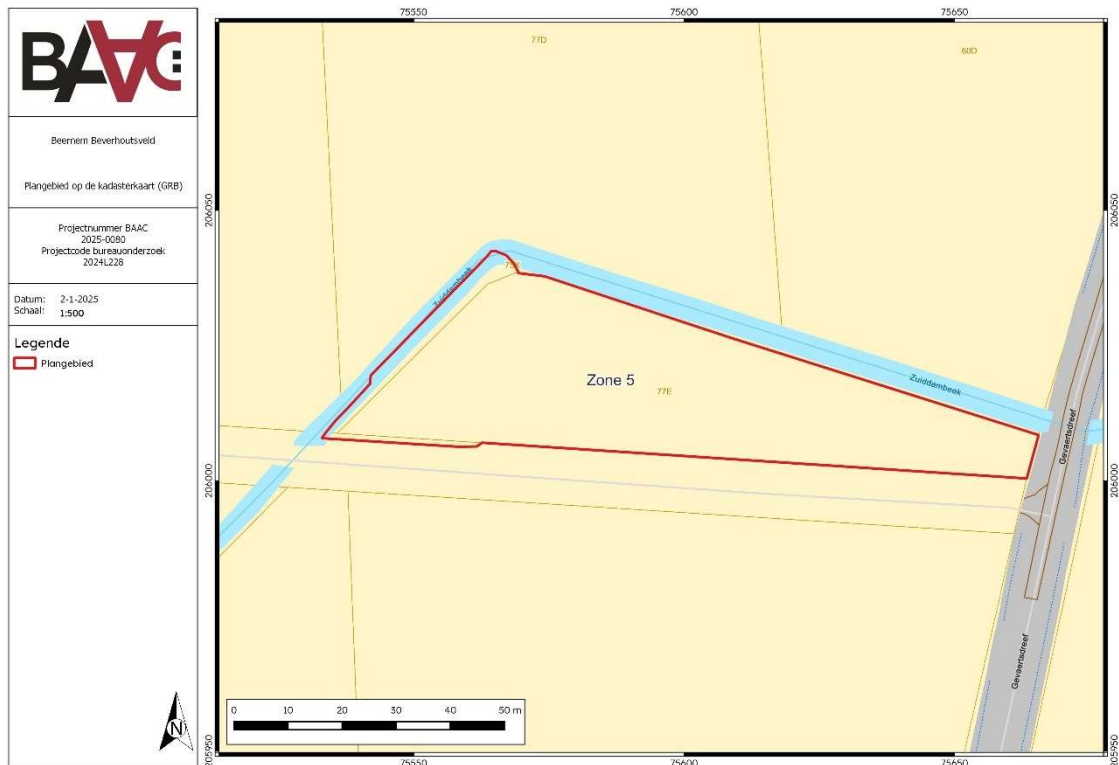

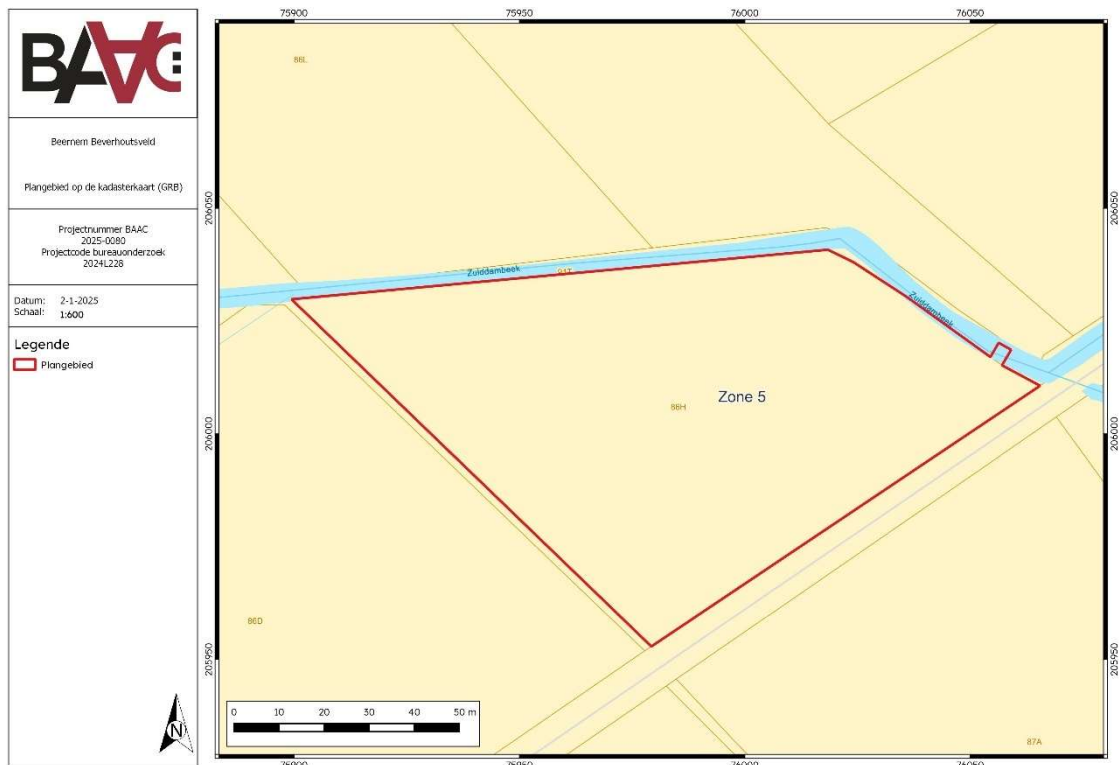
Plan 4: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 3 (digitaal; 1:250; 02.01.2025)

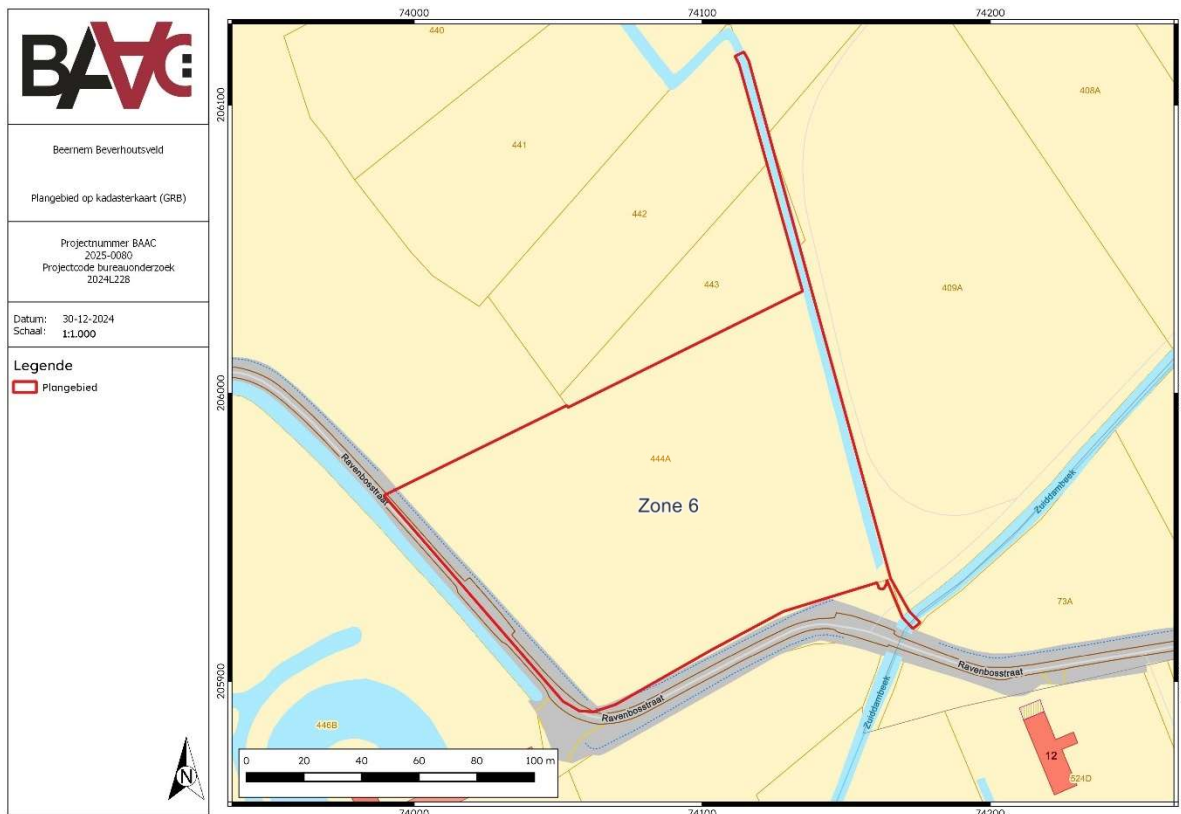
Plan 5: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 4 (digitaal; 1:250; 30.12.2024)

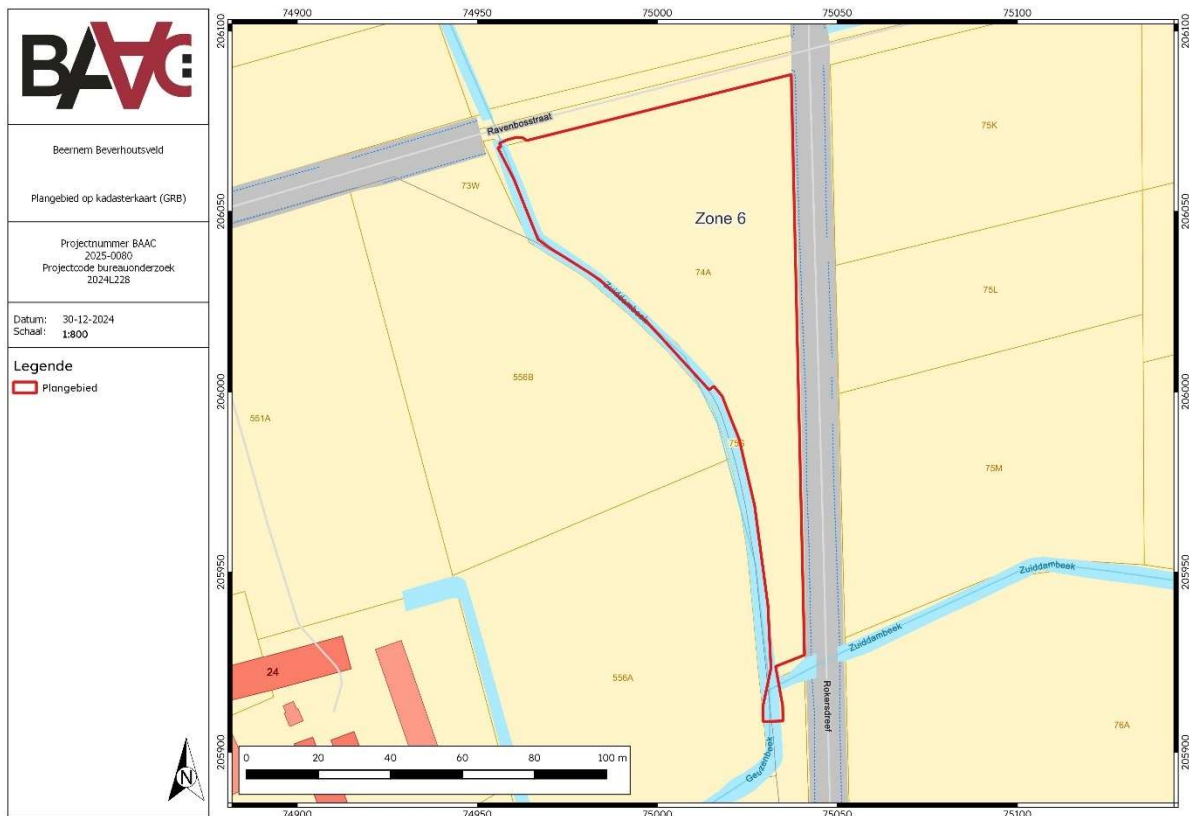
Plan 6: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 5 west (digitaal; 1:250; 02.01.2025)

Plan 7: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 5 oost (digitaal; 1:250; 02.01.2025)

Plan 8: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 6 west (digitaal; 1:250; 30.12.2024)

Plan 9: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 6 oost (digitaal; 1:250; 30.12.2024)

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een landschappelijke renovatie gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen (waaronder de aanleg van vijvers, een pad, een ophoging, betonnen kokers en oeververflauwingen) die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Beernem, Beverhoutsveld* bedraagt ca. 169.228 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van 30.507 m². Het plangebied valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone

en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³ Daarnaast werd op ongeveer 1,50 km ten noorden van zone 1 een waarde voor ‘beschermd onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal (ID 10457). Op deze locatie is de Circulaire structuur van Ver-Assebroek gelegen. Hier zijn de restanten van een kasteel uit de 13de eeuw nog steeds zichtbaar in het landschap.

Aangezien het plangebied in agrarisch gebied ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen, waarop de vergunning betrekking heeft 169.228 m² bedraagt en de totale oppervlakte van de bodemingreep 1.000 m² of meer bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunningsaanvraag gevoegd.

1.4 Huidige situatie en geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

De percelen in het plangebied en in de directe omgeving zijn in gebruik als weiland en landbouwgrond. Er bevindt zich geen bebouwing binnen het plangebied.. De zones worden telkens begrensd door een weg of een beek. De perceelsgrenzen worden afgebakend door bomen/struiken of een perceelsgracht. In de omgeving zijn er concentraties van woningen te vinden langs de lokale wegen

1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein de aanleg van vier vijvers/poelen, oeververflauwingen, een ophoging, een pad en zeven betonkokers. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

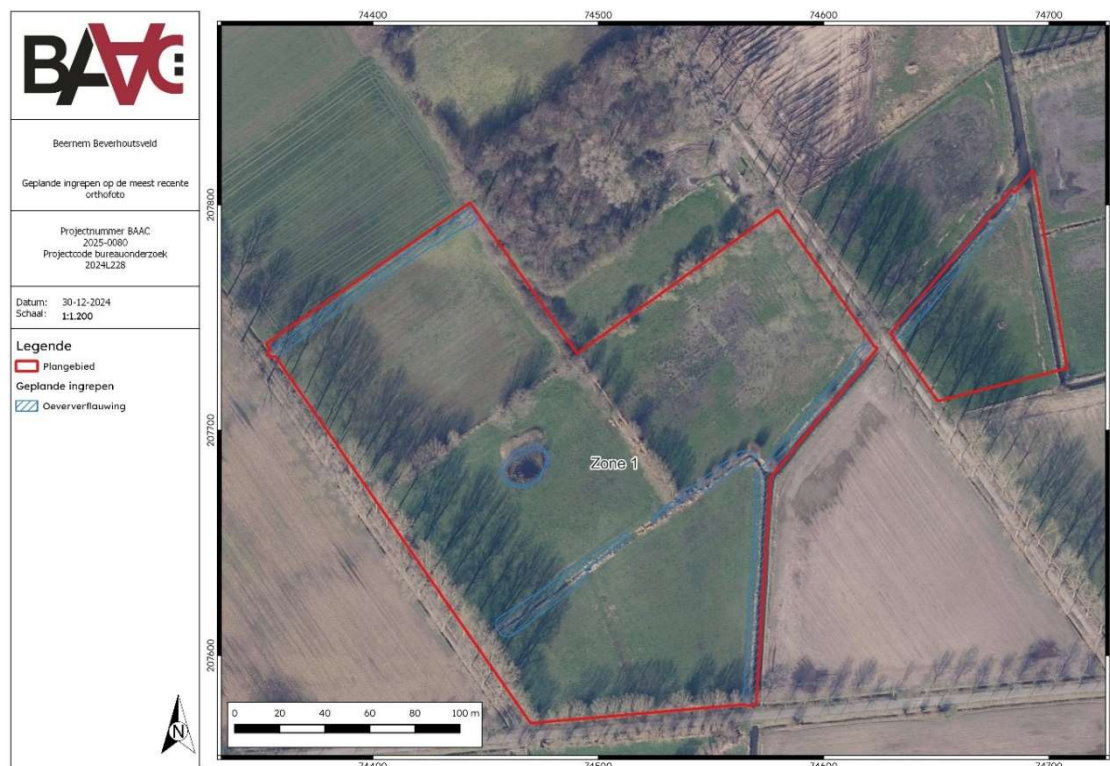
In zone 1, 2, 3, 5 en 6 worden langs de bestaande grachten en vijvers oeververflauwingen aangelegd. Hierbij wordt de huidige oeverrand afgegraven om de hellingsgraad te verlagen. Binnen zone 1 worden de oevers op zes plaatsen afgegraven. De noordelijke gracht wordt over een lengte van 111,63 m afgegraven op een diepte van maximum 40 cm. De oeververflauwing rond de poel is ca. 58 m lang met een maximale ingreep van 12 cm diep. De oeververflauwing aan de gracht ten zuiden van de poel is opgedeeld in twee delen. In totaal neemt deze ingreep een lengte van 126 m in en er wordt maximaal 28 cm afgegraven. De gracht lopend van de Boatsdreef naar de Veldkapellestraat is 177 m lang en reikt tot een diepte van 68 cm. De laatste gracht, in het noordoosten van de zone, is 84 m lang en bereikt een maximale diepte van 68 cm. In zone 2 zal dit over een lengte van 155 m maximaal ongeveer 80 cm zijn. De oeververflauwing in zone 3 heeft een lengte van 80 m en een maximale diepte van ca. 76 cm. In zone 5 wordt de oever van de gracht over een lengte van 32 m verflauwt met een maximale diepte van ca. 87 cm. Het oostelijke deel van zone 6 krijgt een oeververflauwing van 88 m die maximum 93 cm diep is. Als laatste wordt de gracht in het westelijke deel van zone 6 over een lengte van 14 m afgegraven op een diepte van maximaal ca. 40 cm.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2022

Zone 2, 3, 5 en 6 worden voorzien van beton stuwen. Deze worden binnen de bestaande grachten aangelegd. Om de stuwen te plaatsen wordt de grond afgegraven. De stuwen worden op een diepte van ca. 88 cm aangelegd. Zone 2 wordt voorzien van twee stuwen die elk ca. 10 m² groot zijn. Zone 3 krijgt ook een stuw van ca. 10 m². De stuw in zone 5 zal een grootte van ca. 12 m² hebben en in zone 6 worden drie stuwen aangelegd die variëren in grootte van 10 m² tot 25 m².

Twee vijvers/winterbeddingen, een ophoging en een pad worden aangelegd in zone 4 (Plan 13). De meest noordelijke vijver/winterbedding bereikt een diepte van ongeveer 70 cm en zal ongeveer 2.877 m² groot zijn. De zuidelijke vijver/winterbedding wordt in twee niveaus aangelegd. De minst diepe zone is maximum 64 cm diep, de diepste zone maximum 1,84 m. Zowel aan de oever als aan de overgang tussen de twee dieptes wordt oeververflauwing aangelegd. In totaal heeft deze vijver/winterbedding een oppervlakte van ca. 9.922 m². De ophoging ten zuidoosten van de vijvers/winterbeddingen wordt aangelegd zonder de teelaarde weg te halen. Ook hier wordt gewerkt met twee hoogteniveaus. Het laagste niveau wordt met ca. 50 cm opgehoogd en het hoogste niveau met ca. 1,19 m. De oppervlakte van deze ophoging meet ca. 9.816 m². In het meest zuidelijke deel van de zone wordt een pad aangelegd van oost naar west. Hiervoor wordt ca. 30 cm aarde opgehoogd op het bestaande niveau. Het pad zal een breedte van 3 m hebben en een lengte van ca. 360 m.

In zone 5 (Plan 14 + Plan 15) worden naast de oeververflauwing ook twee vijvers/poelen aangelegd. In het westelijke deel van deze zone wordt de poel op ca. 1,87 m diep aangelegd. Deze poel heeft een oppervlakte van ca. 262 m². In het oostelijke deel wordt een bestaande vijver/winterbedding uitgebreid naar een vijver van ca. 219 m² met een maximale verdieping van ca. 75 cm.

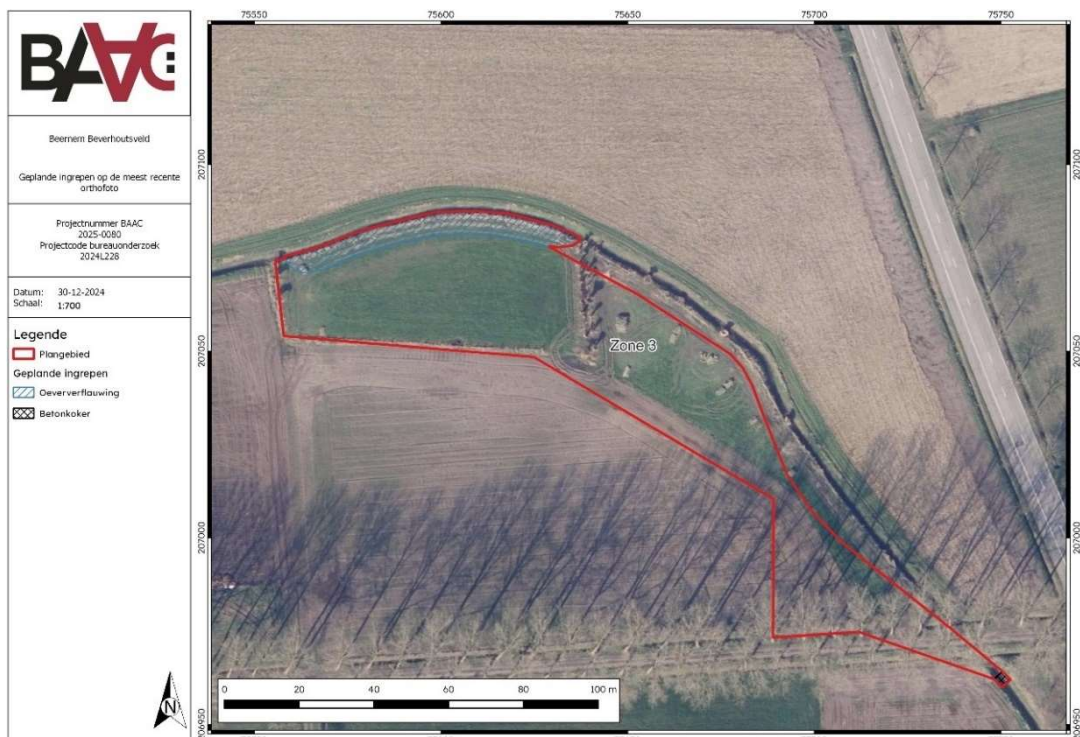

Plan 10: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁴ op orthofoto (zone 1)
(digitaal; 1:1; 30.12.2024)

⁴ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

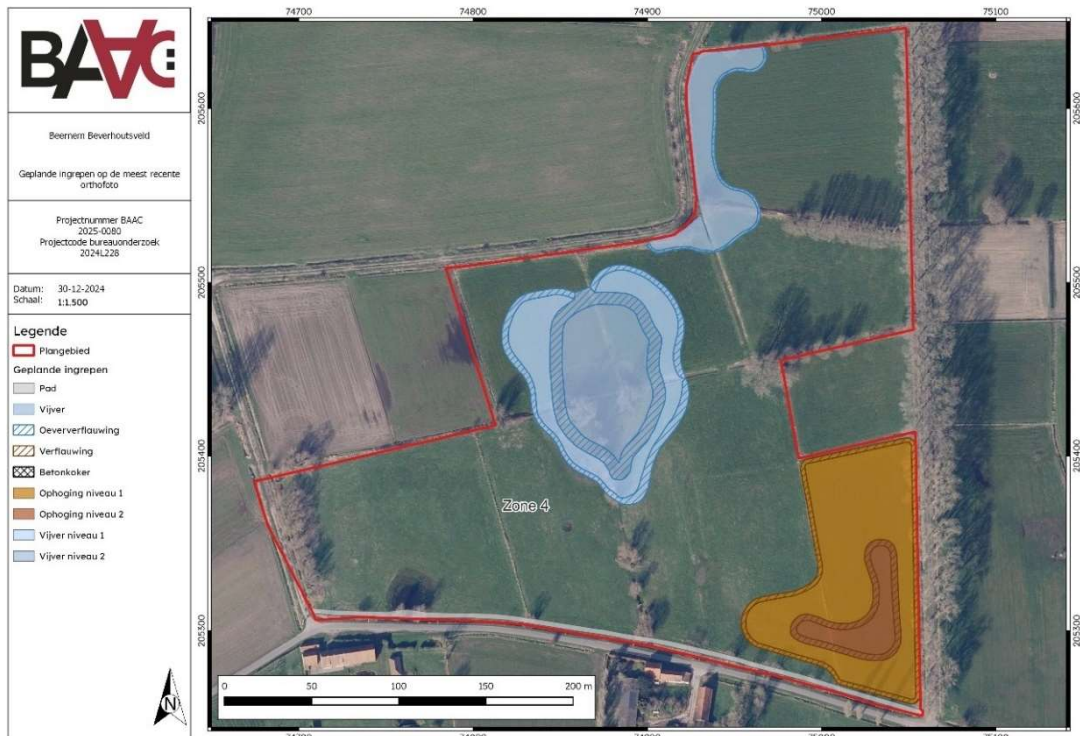
Plan 11: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁵ op orthofoto (zone 2) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

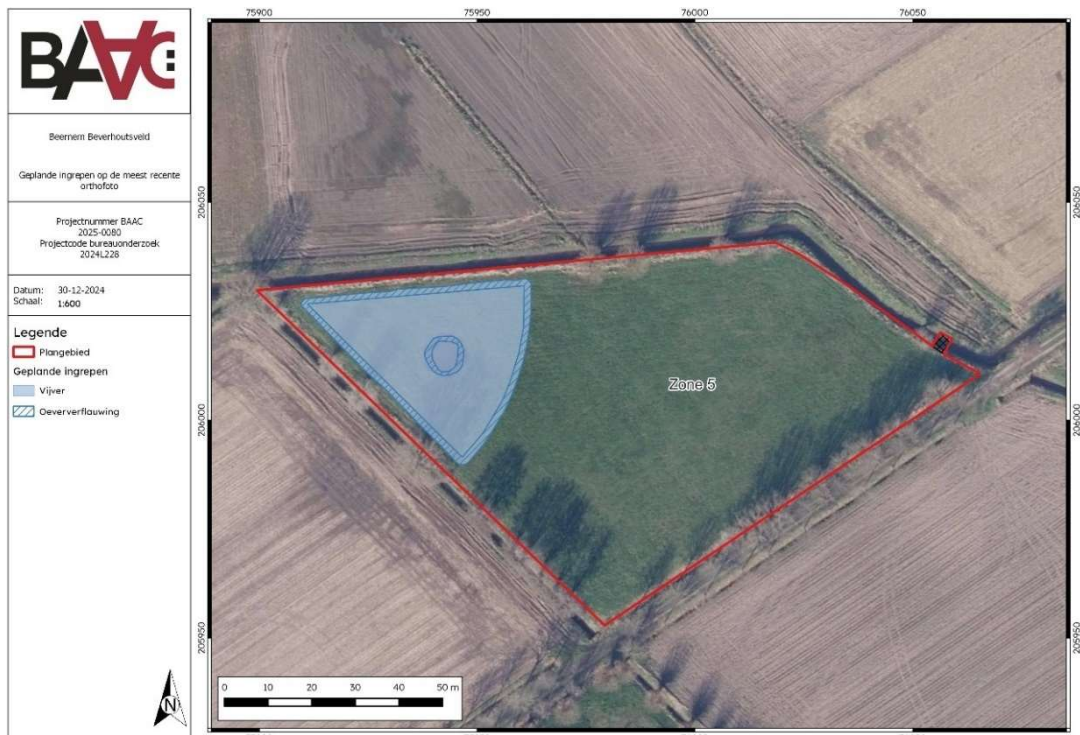
Plan 12: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁶ op orthofoto (zone 3) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

⁵ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁶ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

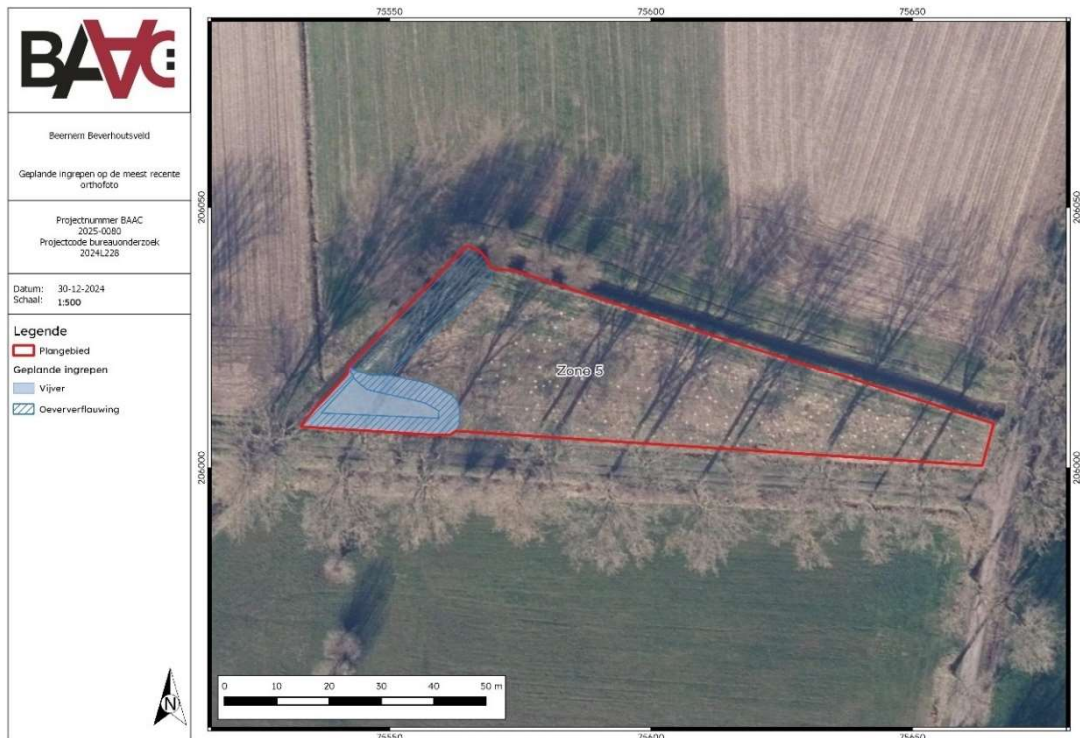
Plan 13: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁷ op orthofoto (zone 4) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

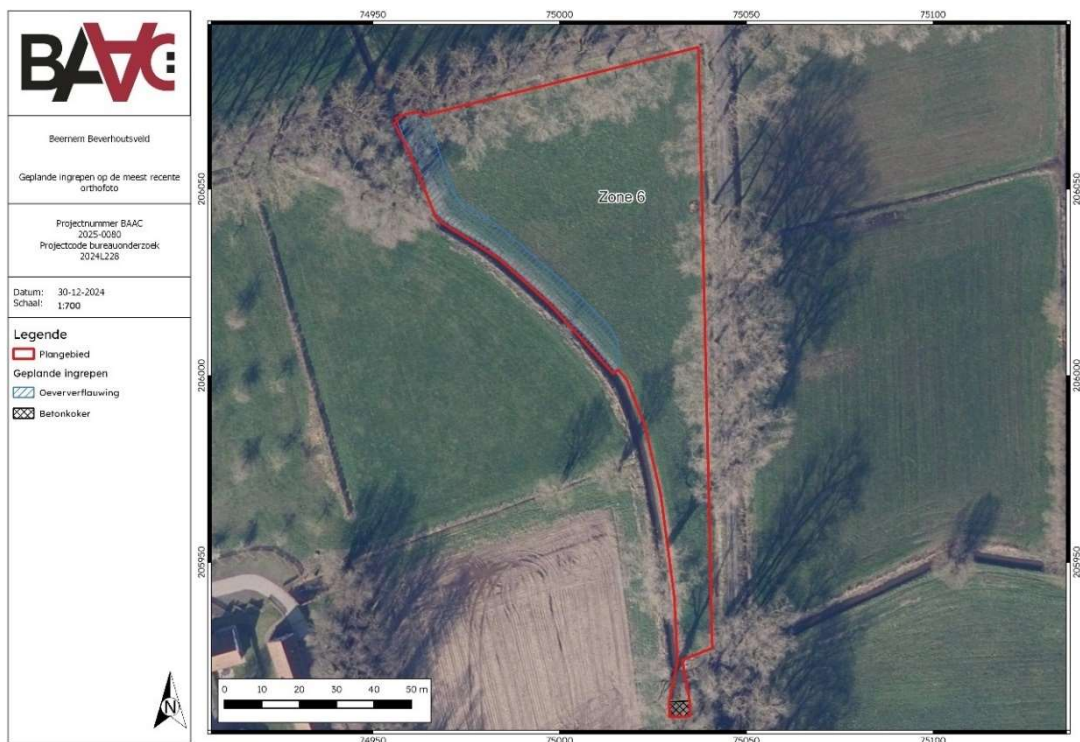
Plan 14: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁸ op orthofoto (zone 5 oost) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁸ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

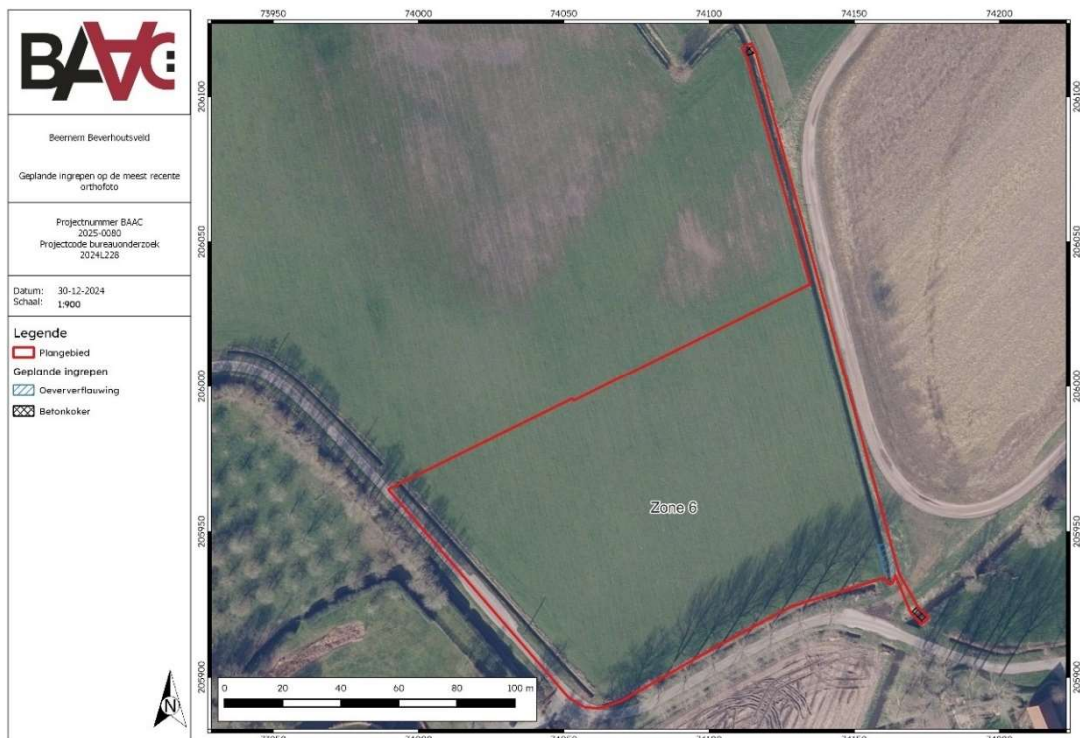
Plan 15: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁹ op orthofoto (zone 5 west) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

Plan 16: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting¹⁰ op orthofoto (zone 6 oost) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

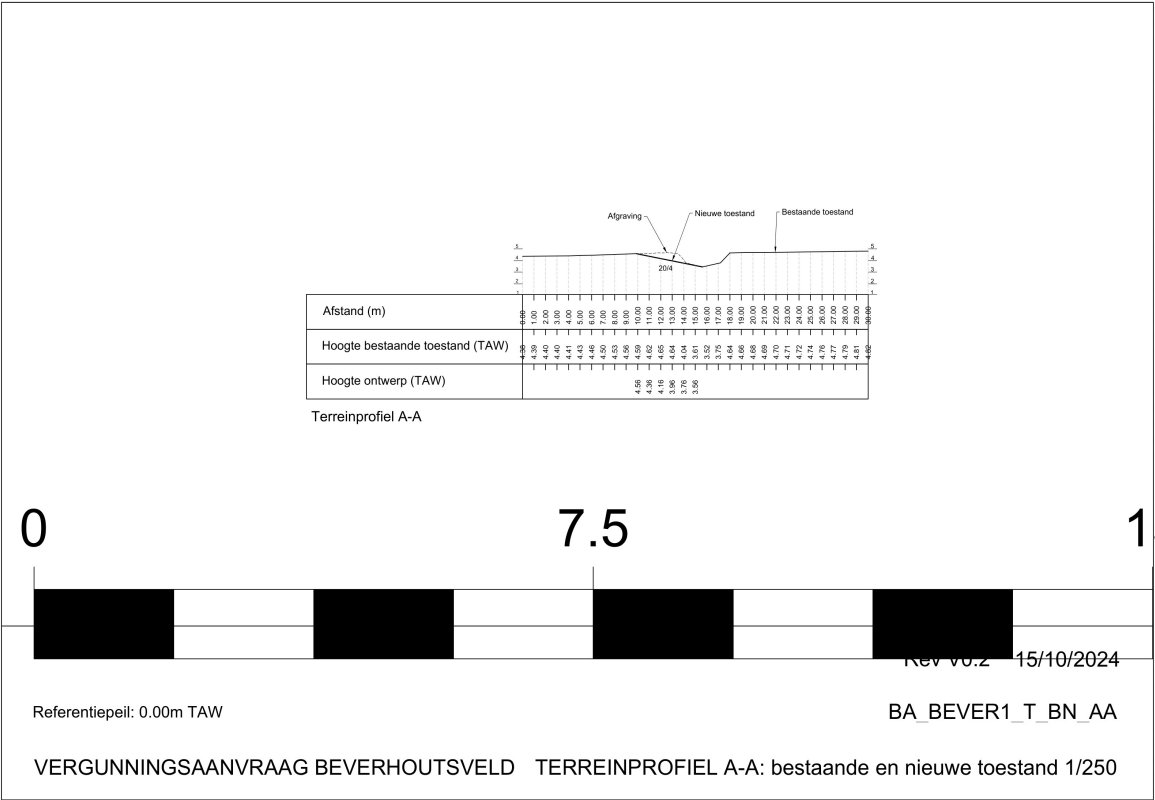
⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

¹⁰ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

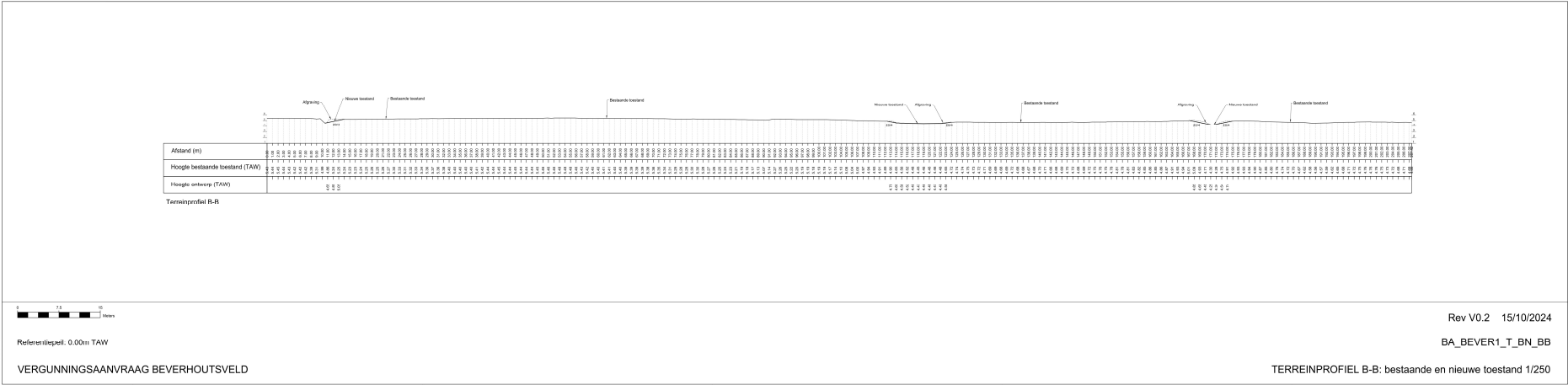
*Plan 17: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting¹¹ op orthofoto (zone 6 west)
(digitaal; 1:1; 30.12.2024)*

¹¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

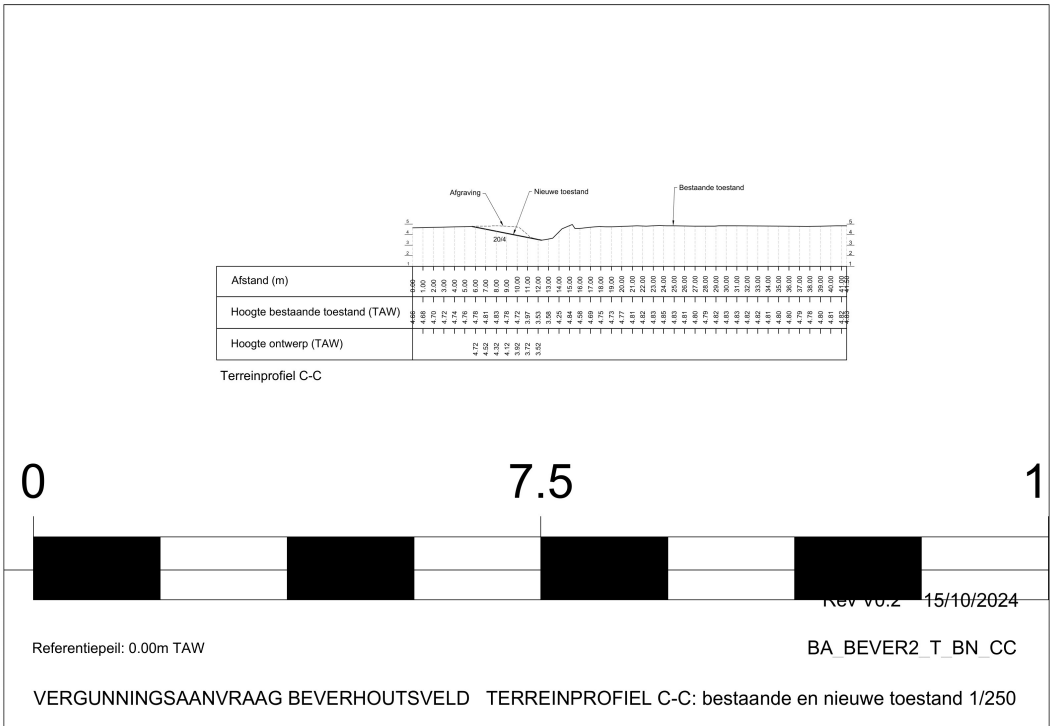
Figuur 1: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeversverflauwing in zone 1¹²

¹² Plan aangebracht door initiatiefnemer.

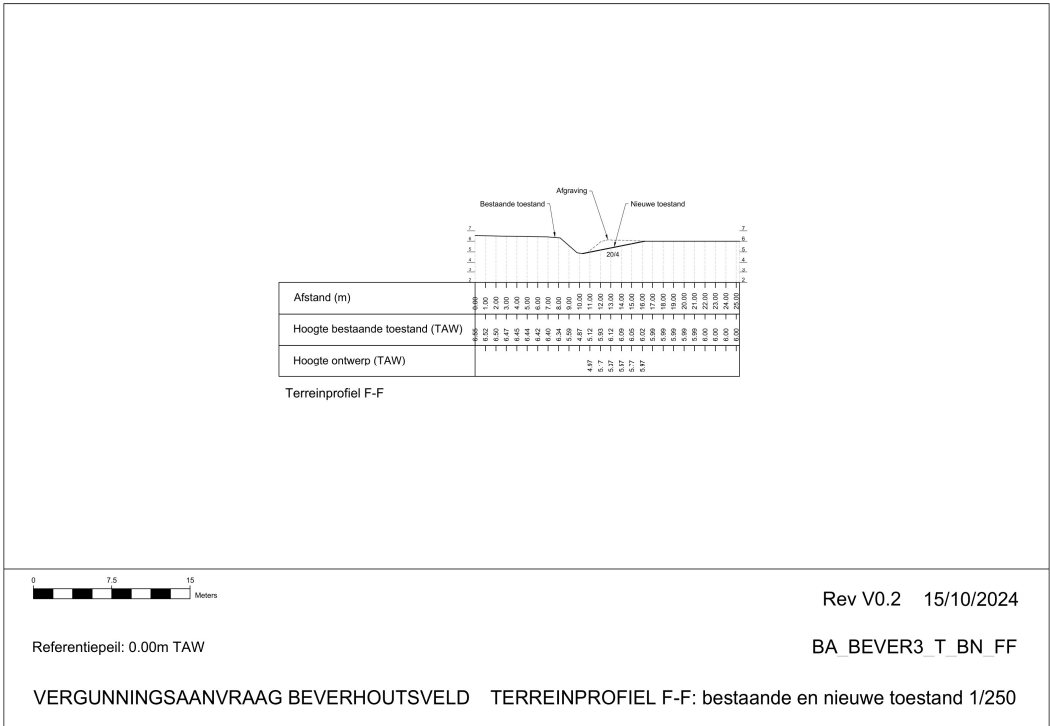

Figuur 2: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeversverflauwing in zone 1¹³

¹³ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

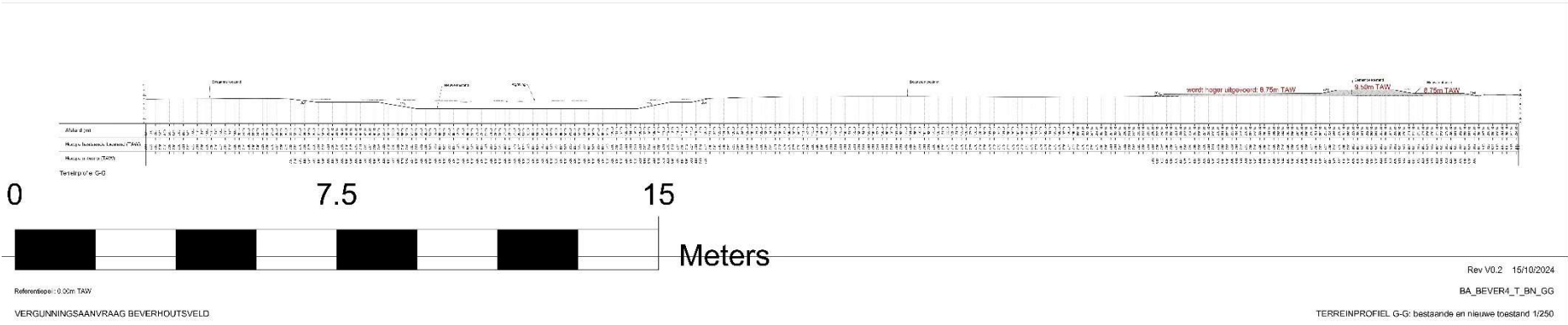
Figuur 3: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeversverflauwing in zone 2¹⁴

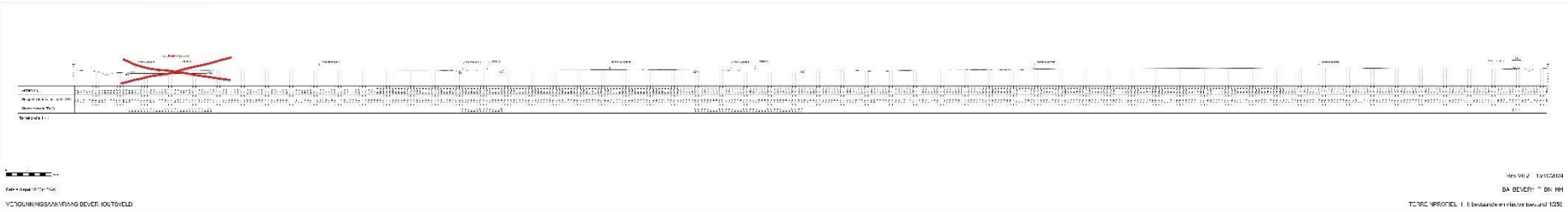
Figuur 4: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeversverflauwing in zone 3¹⁵

¹⁴ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

¹⁵ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

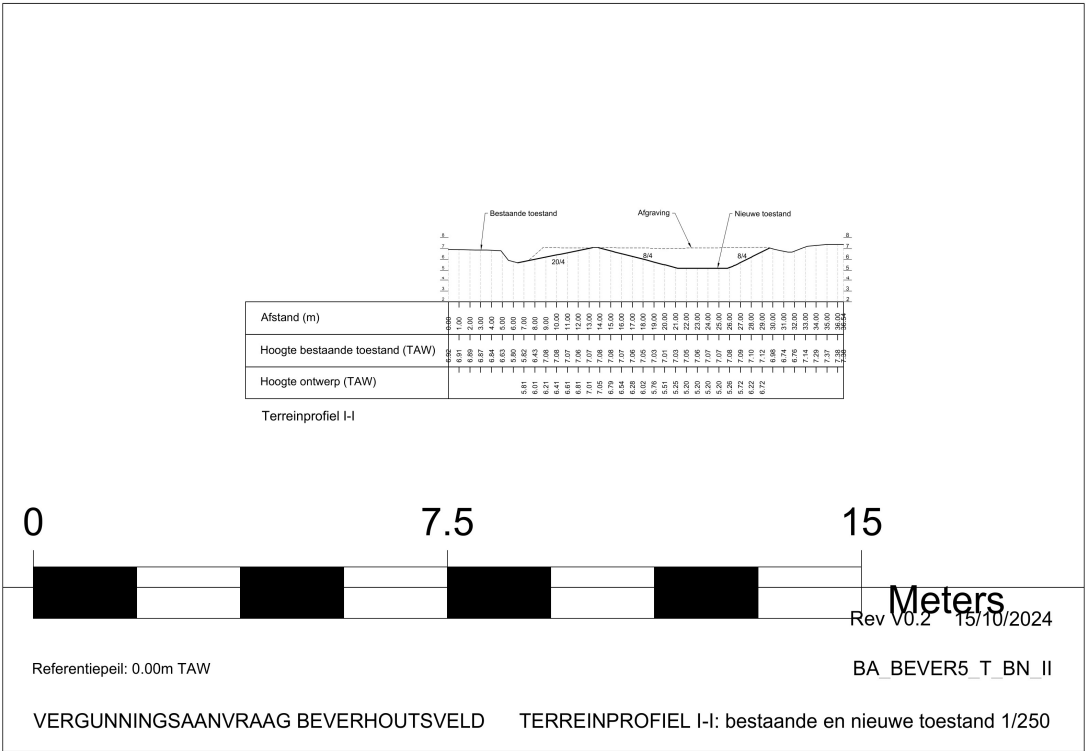
Figuur 5: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de zuidelijke vijver en ophoging in zone 4¹⁶

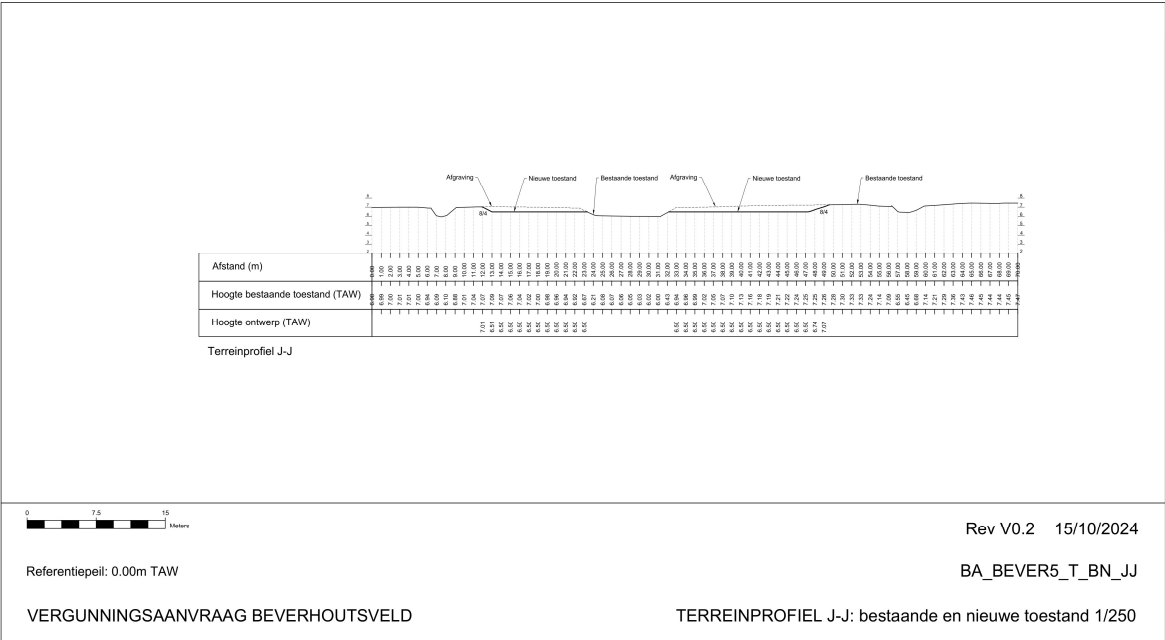
Figuur 6: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de noordelijke vijver en het pad in zone 4¹⁷

¹⁶ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

¹⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Figuur 7: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de oeversverflauwing en de poel in zone 5¹⁸

Figuur 8: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de vijver in zone 5¹⁹

¹⁸ Plan aangebracht door initiatiefnemer.
¹⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

²¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Impactanalyse

Het uitgraven van de vijvers/winterbeddingen, de oeeververflauwingen en de betonstuwen heeft een grote verstoring in de ondergrond tot gevolg. Op sommige plaatsen wordt het terrein tot wel ca. 1,90 m verdiept. Bij de aanleg van de vijvers/winterbeddingen wordt in zone 5 tot ca. 1,87 m diep uitgegraven, in zone 4 is dit tot een diepte van ca. 1,80 m. Voor het uitgraven van de oeeververflauwingen wordt maximum ca. 93 cm afgegraven.

Tabel 1: Impactanalyse met oppervlakte en verstoringsdiepte.

INGREEP	ZONE 1	ZONE 2	ZONE 3	ZONE 4	ZONE 5	ZONE 6	TOT.	DIEPTE*
OEERVERFLAUWING	2.763 M ²	995 M ²	465 M ²	/	229 M ²	697 M ²	5.149 M ²	MAX. 1,13 M
VIJVER/WINTERBEDDING	/	/	/	12.800 M ²	1.554 M ²	/	14.354 M ²	MAX. 2,04 M
OPHOGING	/	/	/	9.816 M ²	/	/	9.816 M ²	/
BETON STUW	/	20 M ²	10 M ²	/	12 M ²	52 M ²	94 M ²	CA. 1,08 M
PAD	/	/	/	1.095 M ²	/	/	1.095 M ²	/

*Bij deze impactanalyse dient rekening gehouden te worden met een buffer van 20 cm bovenop de geplande ingreep. Het is namelijk waarschijnlijk dat de ondergrond onmiddellijk onder de geplande werken eveneens in enige mate geroerd zal worden bij de uitvoering van deze werken door impact van werfverkeer, weersinvloed, drukverschillen, verschil in waterhuishouding en dergelijke meer.

1.5 Randvoorwaarden

De gronden van het projectgebied zullen niet in eigendom komen van de opdrachtgever. Eventueel verder vooronderzoek kan echter wel uitgevoerd worden in overeenstemming tussen de eigenaar en de opdrachtgever na het bekomen van de omgevingsvergunning. Dit houdt in dat eventueel vervolgonderzoek zoals gesteld in het programma van maatregelen op een later tijdstip, na het bekomen dus van de omgevingsvergunning, uitgevoerd dient te worden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?
- Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:
 - o Wat is de aard van deze waarden?
 - o Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten, afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen²² of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen²³, tenzij anders vermeld.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart

²² GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

²³ DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch

- Topografische kaart
- Orthofoto
- Digitaal hoogtemodel
- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal (afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen²⁴). Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken.

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- CAI-kaart²⁵
- Villaretkaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

2.2 Assessment

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

²⁴ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

²⁵ CAI 2023

2.2.1 Landschappelijk kader

Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1 tot Plan 9. Het plangebied is opgedeeld in zes zones. Op ca. 5 km ten noordwesten van het plangebied is het centrum van Brugge gelegen.

Zone 1 is gelegen aan de Nieuw Heetdreef en de Veldkapellestraat. De zone wordt in twee delen opgesplitst door de Bootsdreef. De zuidoostelijke grens loopt langs de Hoofdsloot.

Zone 2 wordt aan de oostelijke kant begrensd door de Groenstraatbeek. Ten westen van het perceel loopt de Peendreef. Ca. 500 m ten zuiden van deze zone is de Oranje molen gelegen.

De noordoostelijke grens van zone 3 loopt langs een gracht. Direct ten zuiden van het perceel ligt de Lekkerdreef.

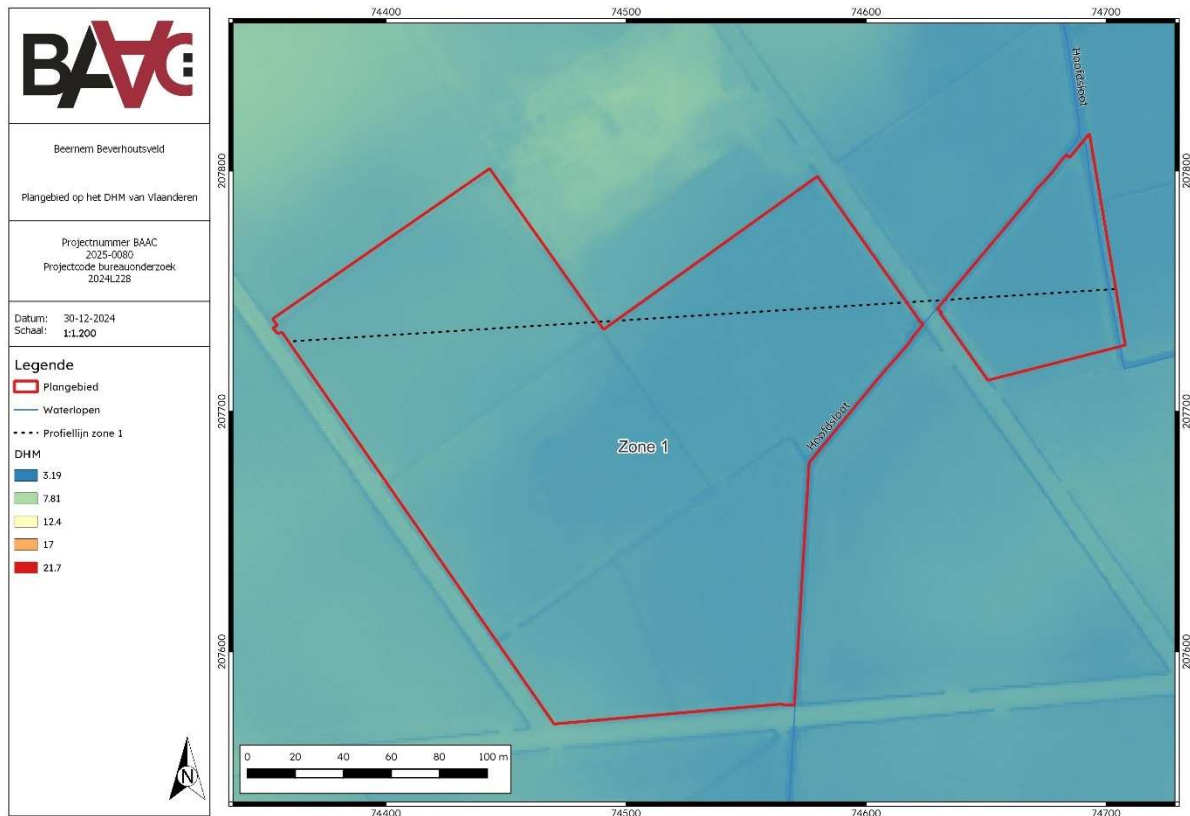
De percelen van zone 4 worden in het zuiden begrensd door de Kasteelhoek en in het oosten door de Rokersdreef.

Zone 5 ligt ten zuiden van de Zuiddambeek en bevindt zich aan weerszijden van de Gevaertstraat.

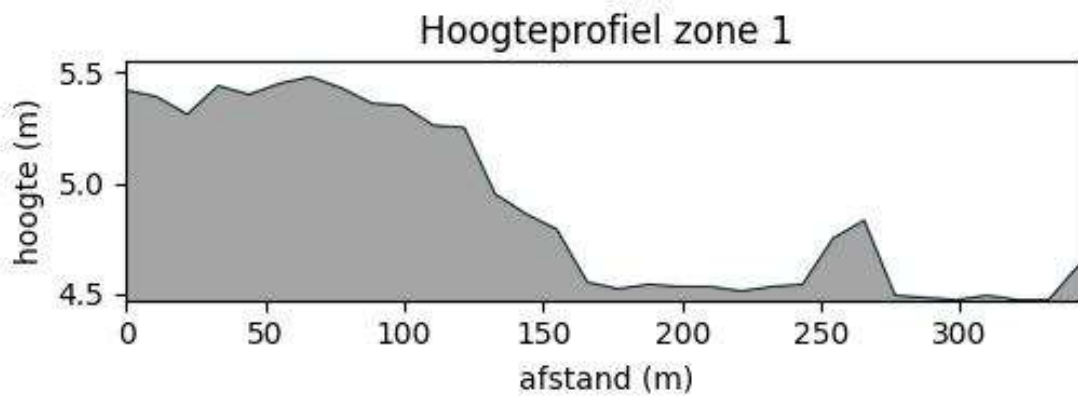
Zone 6 is aan weerszijden van de Ravenbosstraat gesitueerd. Tussen het oostelijke en het westelijke deel loopt de Zuiddambeek. De rokersdreef vormt de oostelijke grens van het oostelijke deel van zone 6.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen +4,83 en +17,13 m TAW (Plan 18). Het volledige plangebied ligt in lager gelegen vlak gebied. In de omgeving van het plangebied zijn een veelheid aan beken en grachten zichtbaar op het DHM.

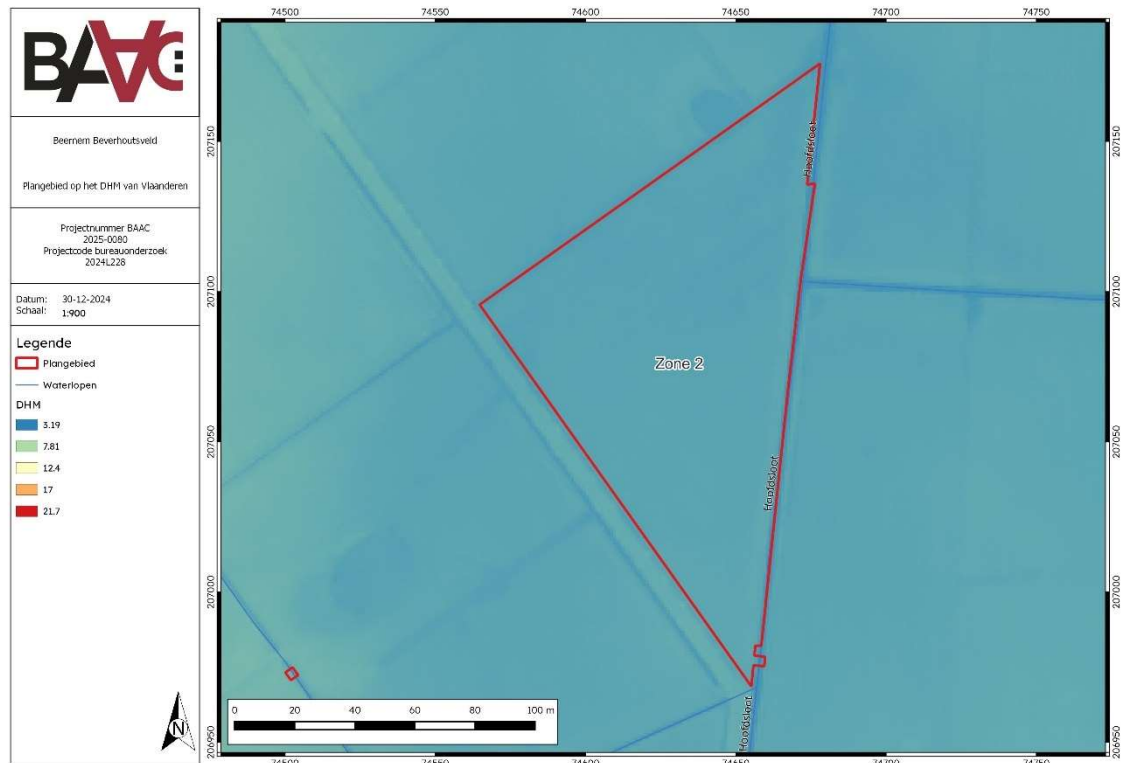
- Zone 1 heeft een hoogteverschil tussen +4,45 en +5,47 m TAW (Plan 19 + Figuur 11). De zone is iets hoger gelegen in het noordwesten en hield af naar het oosten.
- Zone 2 is vlak en bevindt zich ongeveer op +4,70 m TAW (Plan 20).
- Ook zone 3 heeft weinig hoogteverschil en heeft een gemiddelde hoogte van +6,20 m TAW (Plan 21).
- Zone 4 toont meer reliëf met het laagste punt op +6,62 m TAW en het hoogste punt op +7,97 m TAW (Plan 22 + Figuur 12). Binnen deze zone liggen twee depressies.
- Zone 5 is opnieuw vlak met een gemiddelde hoogte van +7,50 m TAW (Plan 23).
- Als laatste kan er ook bij zone 6 geen duidelijk reliëf vastgesteld worden (Plan 24 + Plan 25). De hoogte is gemiddeld +7,50 m TAW.

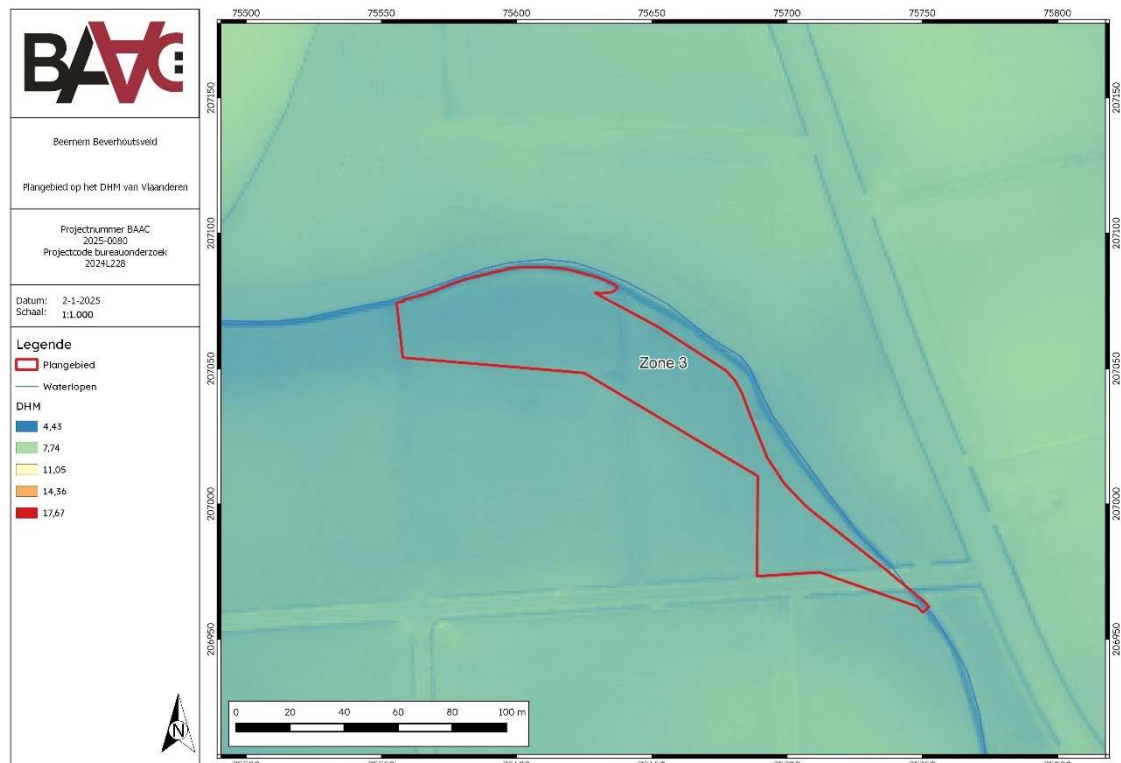
Plan 19: Plangebied en hoogteverloop op het DHM, zone 1 (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

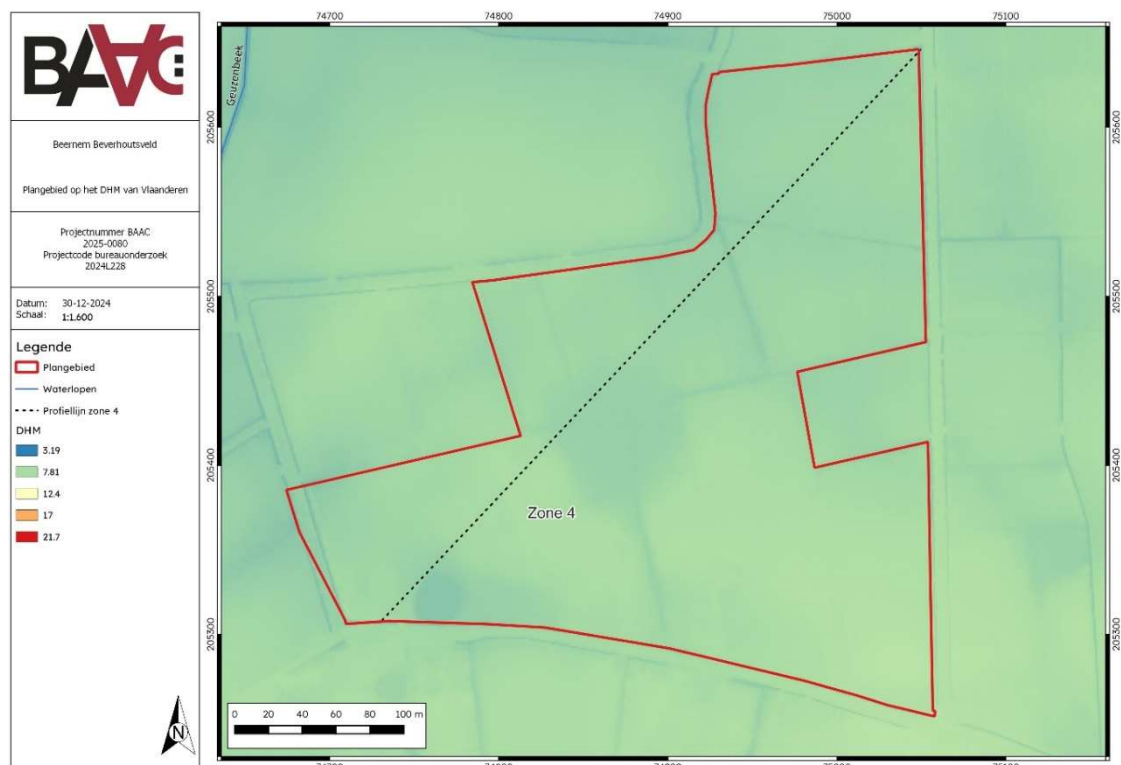
Figuur 11: Hoogteverloop zone 1

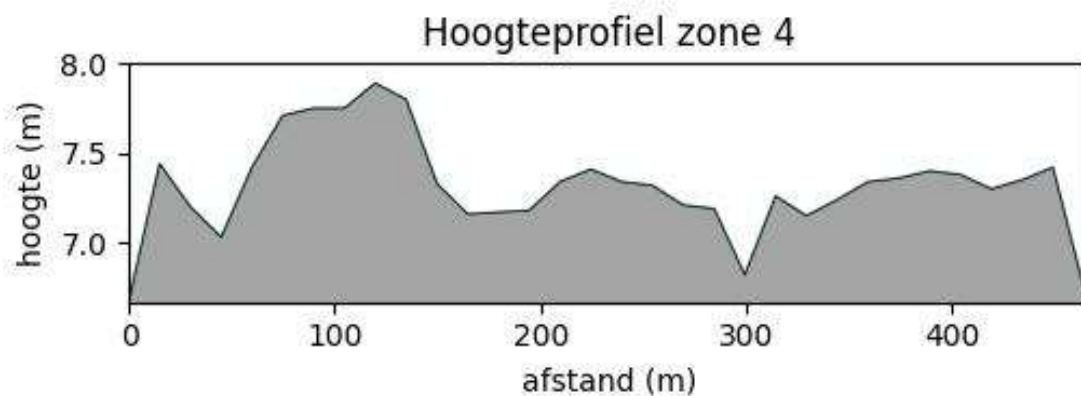
Plan 20: Plangebied op het DHM, zone 2 (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

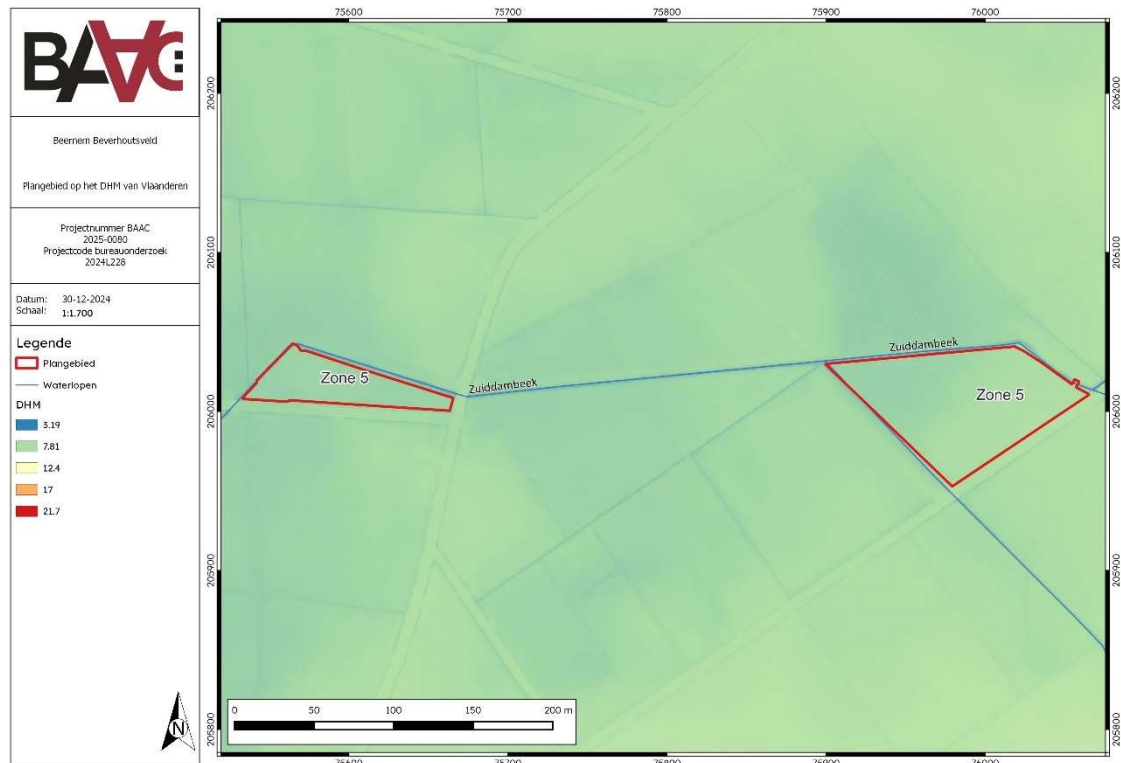
Plan 21: Plangebied op het DHM, zone 3 (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

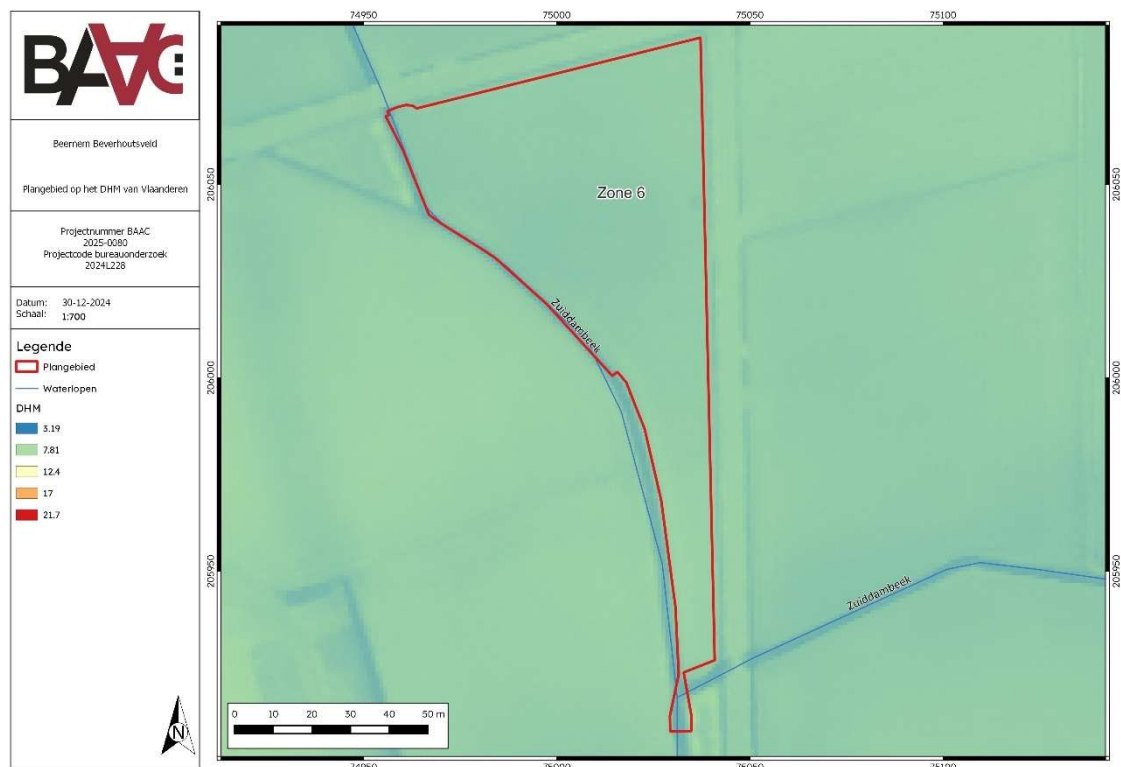
Plan 22: Plangebied en hoogteverloop op het DHM, zone 4 (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

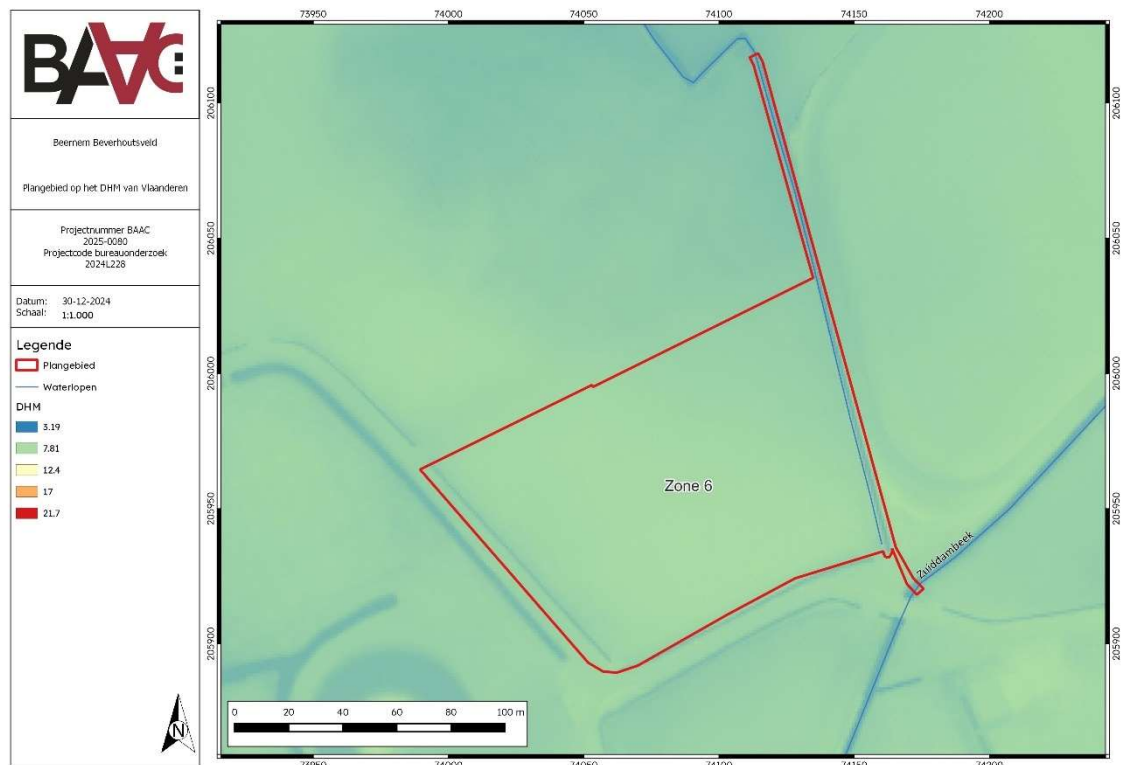
Figuur 12: Hoogteverloop zone 4

Plan 23: Plangebied op het DHM, zone 5 (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

Plan 24: Plangebied op het DHM, zone 6 oost (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

Plan 25: Plangebied op het DHM, zone 6 west (digitaal; 1:1; 30.12.2024)

Landschappelijke situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de westelijke zandstreek, meer bepaald de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei.²⁶ Hier worden verschillende sublandschappen onderscheiden, zoals het Houtland - waarbinnen het plangebied gelegen is -, de oude veldgebieden van Torhout, het Land van Gistel, het Bosgebied van Sint-Andries-Jabbeke en het Bosgebied van Sint-Andries-Jabbeke. Het landschap kent er een uitgesproken vlak karakter, op enkele uitgesproken heuvels en plateaus na, die het resultaat zijn van tertiaire opduikingen onder een dun quartair dek (de Keiorum, de heuvel van Sint-Andries-Brugge en de Rokseberg).²⁷

De quartaire ondergrond wordt in de Vlaamse Zandstreek buiten de Vlaamse Vallei gevormd door een fluviaal patroon dat zich vanaf het eind van het eemian en het begin van het vroeg-weichseliaan heeft gevormd. Hierin worden vijf opeenvolgende fasen onderscheiden.

In het vroeg-weichseliaan (111.000-73.000 jaar BP) trok de zee zich terug. De afzettingen uit deze periode, bestaande uit kleiige silt tot sterk siltueuze (soms sterk humeuze en venige) klei afgezet in de achterblijvende plassen, werden grotendeels geërodeerd in het vroeg-pleniglaciaal (73.000-59.000 jaar BP), gekenmerkt door een insnijdingsfase waarbij matig tot zeer grof zand met kleibrokken en schelpgruis (samen met herwerkt tertiair materiaal) werd afgezet.

De overgang naar het midden-pleniglaciaal (59.000-28.000 jaar BP) gaat dan weer gepaard met een zwakke insnijdingsfase. Stroomopwaarts worden de afzettingen uit het vroeg-

²⁶ DE MOOR & MOSTAERT 1993

²⁷ JACOBS et al. 2004

pleniglaciaal hierbij geërodeerd, waarbij een grindhoudende restfractie achterbleef met een dikte die doorgaans minder dan een halve meter bedraagt. In de plaats hiervan werden zandige geulafzettingen en overstromingssedimenten (een afwisseling van zand, silt, veen en gyttja) afgezet.

In het begin van het laat-pleniglaciaal (28.000-13.000 jaar BP) vond er een toename plaats van de laterale mobiliteit van de riviergeulen, hetgeen een ondiepe erosie veroorzaakte. Tevens vond in deze periode een fluvio-eolische sedimentatie plaats, met afzettingen afkomstig van een verwilderd rivierenpatroon waarin een sterke eolische component aanwezig is. De eolische component overheerst in de top van de afzettingen (dekzanden bestaande uit fijn zand), terwijl aan de basis de fluvio-eolische sedimentatie (lemig zand) de overheersende factor vormt. Beide lagen worden vaak van elkaar gescheiden door een grindvloertje. De eolische afzettingen bevinden zich in de Vlaamse zandstreek doorgaans rechtstreeks aan het oppervlak en vormen er een pakket dat enkele meter dik is.

Onder het quartair dek bevinden zich ter hoogte van het plangebied tertiaire afzettingen, die zijn afgezet in vroeg-eoceen. In deze periode heerste een uiterst warm klimaat en was de Vlaamse zandstreek geheel overspoeld door de zee. Op de zeebodem werden dikke kleipakketten afgezet, met aan de basis vulkanische assen die afkomstig zijn van de vulkanen die in het begin van het Eoceen actief waren in het Deense kustgebied.²⁸

Paleogeen en neogeen (tertiair)

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van de formatie van Aalter (Aa), meer bepaald door het lid van Oedelem (AaOe) en het lid van Beernem (AaBe) (Plan 26).

De formatie van Aalter dateert uit het paleogeen en bestaat uit glauconiethoudende zanden die afgezet werden in een ondiep marien milieu. Het lid van Oedelem is een ondiep mariene afzetting die bestaat uit fijne grijsgroene glauconietzanden, vaak met een grote hoeveelheid schelpen. Het lid van Beernem bestaat vooral uit een grijsgroen glauconiet- en glimmerhoudend middelmatig fijn tot fijn, kleilig zand dat compact en licht kalkhoudend is. Deze afzetting wordt bedekt door het lid van Vlierzele.²⁹

Quartair

Op de quartairgeologische kaart 1:50.000 is zone 1 gekarteerd als FEX, KF_cEX en KF_cE. Zone 2 als KF_cE. Zone 3 als kF. Zone 4 als FE en F_cE. Zone 5 als KF_c en F_c en zone 6 als KF_cE, F_cE en FE (Plan 27 + Figuur 13).

De beschrijving van de verschillende lithologische eenheden hieronder gebeurt van boven naar onder, of van jong naar oud.

kF en KF: Klastisch Holocene op fluvioperiglaciaal faciës.

KF_cE: Klastisch Holocene op fluvioperiglaciaal faciës op Continentaal Eemiaan met mariene basislaag.

KF_cEX: Klastisch Holocene op fluvioperiglaciaal faciës op Continentaal Eemiaan met Marien Eemiaan basislaag op Pré-Eemiaan.

²⁸ DE MOOR & VAN DE VELDE 1994; JACOBS et al. 1993

²⁹ JACOBS et al. 1993

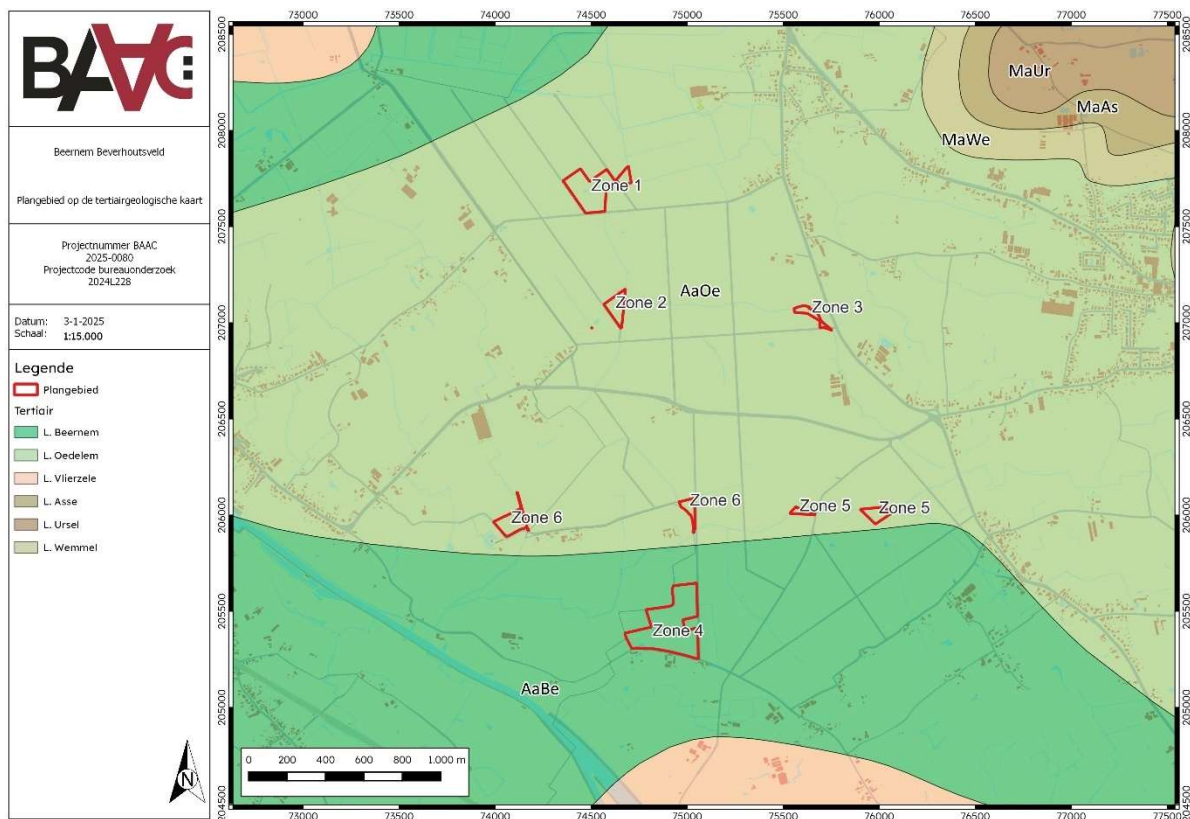
FE: fluvioperiglaciaal faciës op Marien Eemiaan.

FEX: fluvioperiglaciaal faciës op Marien Eemiaan op Pré-Eemiaan.

Fc: fluvioperiglaciaal faciës op Continentaal Eemiaan.

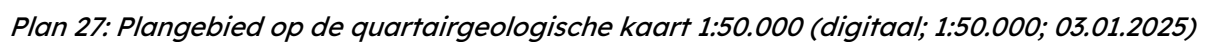
FcE: fluvioperiglaciaal faciës op Continentaal Eemiaan met Marien Eemiaan basis.

FcE: fluvioperiglaciaal faciës op Continentaal Eemiaan met Marien Eemiaan basis.³⁰

Plan 26: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 03.01.2025)

³⁰ DE MOOR & VAN DE VELDE 1994

H	Jong-quartaire zandige hellingsafzettingen.
---	---

³¹ DOV VLAANDEREN 2022

Bodem

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in zone 1 gekarteerd als Efp, Sdh, Lfp en Sep; in zone 2 als Lfp; in zone 3 als Sep en Pep; in zone 4 als Sdh, Sch, Sep, SdP en Zbh; in zone 5 als Sep, Pfp, Pep en Sdh en in zone 6 als Pdc, Pep, Sch en SdP (Plan 28).

Efp: zeer sterk gleyige gronden op klei met reductiehorizont zonder profielontwikkeling.

Sdh: matig natte, lemige zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B-horizont.

Lfp: zeer sterk gleyige gronden op zandleem met reductiehorizont zonder profielontwikkeling.

Sep: natte gronden op lemig zand met reductiehorizont zonder profielontwikkeling.

Pep: natte gronden op licht zandleem met reductiehorizont zonder profielontwikkeling.

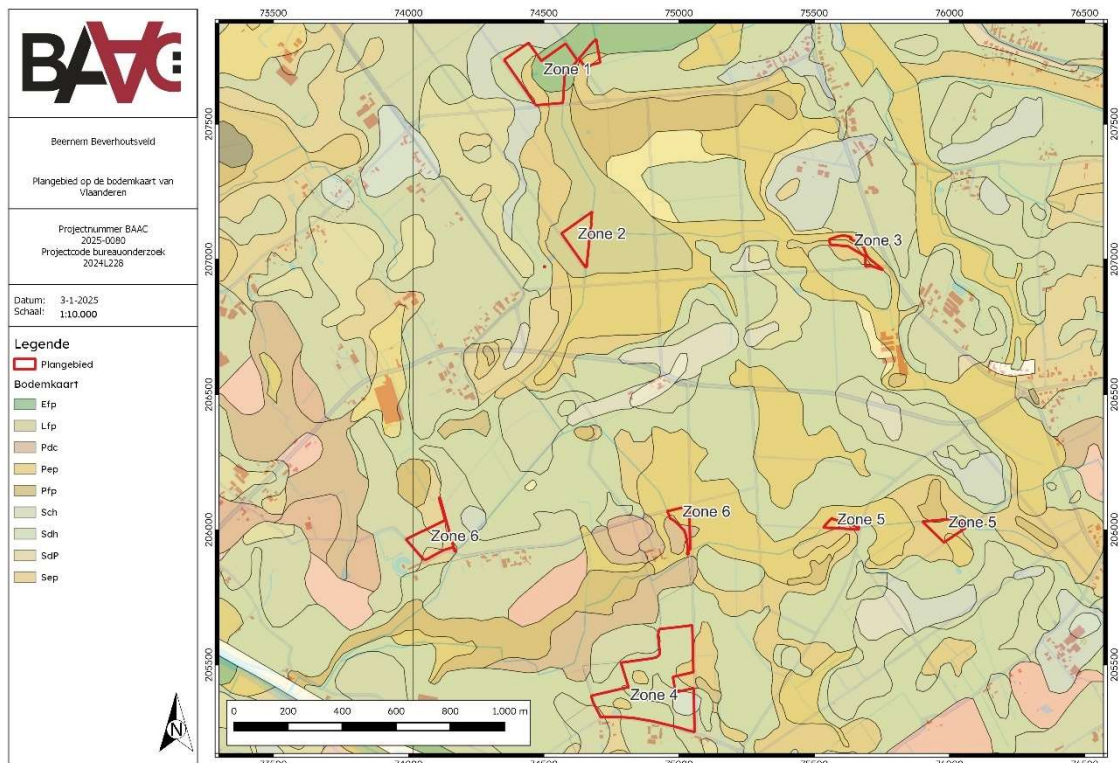
Sch: matig droge, lemige zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B-horizont (Postpodzol).

SdP: matig natte, lemige zandgronden zonder en met profielontwikkeling.

Zbh: droge zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B-horizont.

Pfp: zeer natte, lichte zandleemgronden met reductiehorizont zonder profielontwikkeling.

Pdc: matig natte, lichte zandleemgronden met verbrokkeld textuur B-horizont.³²

Plan 28: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 03.01.2025)

³² VAN RANST & SYS 2000

2.2.2 Historisch kader

Oedelem³³

Al sinds het midden-paleolithicum en zeker tijdens het mesolithicum is de mens actief geweest in Oedelem. Meerdere silexvoorwerpen werden als bewijs hiervan teruggevonden. Menselijke occupatie ging door tot in de bronstijd wat werd aangetoond door de aanwezigheid van funeraire sites en restanten van grafheuvels. Naast deze grafvelden werden ook resten van nederzettingen gevonden.

Er wordt vermoed dat er tijdens de Romeinse periode nederzettingen opgetrokken werden. Aanwijzingen hiervoor zijn de aanwezigheid van een waterput, aardewerk en munten. Andere vondsten doen vermoeden dat er in Oedelem ook een Romeins wegtracé gesitueerd was.

Vanaf de 3de en 4de eeuw deden Frankische stammen hun intrede in de omgeving. Later werden gebieden zoals Beverhoutsveld en de Looweiden gemeenschappelijk bezit door het ontstaan van het eigendomssysteem. Na de 9de en 10de eeuw werden grote percelen verkocht aan religieuze instellingen en kapitaalkrachtige particulieren in ruil voor de ontginning van het gebied.

In de 12de eeuw ontstond de parochie Oedelem die in 1140 werd vermeld als Odolhem. Tot 1559 behoorde de parochie tot het bisdom Doornik en daarna tot het bisdom Brugge.

De parochie Oedelem behoorde tot de kasselrij of het feodale ambacht van het Brugse Vrije en was afhankelijk van de Burg van Brugge. Op de parochie lagen heel wat heerlijkheden. Met uitzondering van de heerlijkheden Knesselare en Wulfsberge in het oosten maakte de parochie oorspronkelijk deel uit van de heerlijkheid Sijsele. Later stonden de graven van Vlaanderen afsplitsingen toe. De grootste heerlijkheid was die "*van Praet*" of "*het Praetse*". Het schepenhuis van "*het Praetse*" staat nog steeds op de Markt. Deze heerlijkheid had als zetel een kasteel met wallen en opper- en neerhof aan de Beverhoutsveldstraat.

Oedelem werd weergegeven op de kaart van Pieter Pourbus van het Brugse Vrije (1561-1571). Hierop is de geconcentreerde dorpskern te zien dat uit vier straten bestond. Ook het hof van Praet is afgebeeld.

Reeds van in de middeleeuwen werd er op Oedelems grondgebied klei ontgonnen en tot bouw materiaal gebakken in plaatselijke veldovens. Het ging daarbij in hoofdzaak om bakstenen, vloer-, haard, en daktegels. Veel van dit bouw materiaal was bestemd voor de Brugse binnenstad.

Net als de omringende parochies had Oedelem te lijden onder de verschillende internationale conflicten in de loop van de 16de en 17de eeuw. Regelmatig kwamen vreemde soldatentroepen de streek onveilig maken, waarbij gebouwen geplunderd en in brand gestoken werden. De Sint-Lambertuskerk werd verwoest tijdens de godsdiensttroebelen circa 1578-1583. In 1608 wordt gestart met herstellingswerkzaamheden.

Met de komst van de Franse revolutie werden de heerlijkheden opgegeven en werd het Brugse Vrije afgeschaft. In 1795 werd Oedelem ingelijfd bij Frankrijk, als onderdeel van het departement van de Leie.

³³ ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2024, Oedelem.

Beverhoutsveld³⁴³⁵

De slag van het Beverhoutsveld vond plaats op 3 mei 1382 op het Oedelemse deel van het Beverhoutsveld. De Slag kadert in de Gentse Opstand (1379-1395) waarbij de Gentenaren een opstand organiseerden tegen de Graaf van Vlaanderen die zijn verblijfplaats hield in Brugge. De Bruggelingen, behalve de wevers, steunden deze opstand niet. Deze spanningen waren reeds langer aanwezig in het graafschap en waren eerder al geaccentueerd door een conflict omtrent de aanleg van de Nieuwe Leie: in 1379 hadden de Bruggelingen toestemming gekregen van Graaf Lodewijk van Male om een kanaal te graven tussen Brugge en de Leie te Deinze. Dit bevoordeelde echter enkel de Bruggelingen terwijl Gent zijn Leie-trafiëk grotendeels afgesneden zag. Het kwam tot een conflict tussen beide steden waarbij de Gentse "*Witte Kaproenen*" de Brugse gravers aanvielen. Wanneer kort daarna de grafelijke baljuw te Gent werd vermoord brak de revolutie echt uit. Na verschillende opeenvolgende fasen kwam het op het Beverhoutsveld tot een massaal treffen tussen de graafgezinde Bruggelingen en de opstandige Gentenaren onder leiding van Filip van Artevelde. Het leger van de Gentenaren telde 5 à 6.000 krijgers. Zij sloegen hun kamp op te Beverhoutsveld aan de boorden van een vijver om de bevoorrading van water te garanderen. Het leger van de Bruggelingen bestond uit ongeveer 12.000 soldaten. De Gentenaars stelden enkele tientallen rudimentaire kanonnen op die op versterkte kruiwagens waren gemonteerd. De overwinning van de Gentenaren had grote gevolgen: ze leidde uiteindelijk tot de val van Brugge en kreeg in verschillende Franse, Hollandse en Brabantse steden navolging toen ook daar opstanden uitbraken.

De vlakte van het Beverhoutsveld bleek na 1382 nog tweemaal de ideale locatie te zijn voor een gewapend treffen: in 1630 en 1944. In het Beverhoutsveld stond de Oranjemolen. De naam zou verwijzen naar de Prins van Oranje die de molen liet bouwen tijdens de belegering van Brugge in 1630.

Vóór 1850 was het zogenaamd "*Beverhoutsveld*" een heidegebied (wastina) waar het vee gemeenschappelijk kon grazen. In het begin van de middeleeuwen stond er waarschijnlijk nog een bos dat echter vrij snel tot heidegebied evolueerde door overbegrazing. In het gebied komt nu nog steeds heidevegetatie voor. Tijdens de middeleeuwen waren hier talrijke veldvijvers aanwezig die nu verdwenen zijn. In sommige weilanden zijn cirkelvormige depressies aanwezig, maar het is niet bekend of dit resten van veldvijvers zijn. Vanaf 1850 werd dit gebied op zeer systematische manier ontgonnen. Een rechtlijnig drevenpatroon deelde het gebied in grote blokken landbouwland op die op hun beurt nog eens onderverdeeld werden in gebruikspcelen. De dreven zijn nog zeer herkenbaar en goed bewaard gebleven. Oorspronkelijk waren de dreven afgezoomd met eiken maar gaandeweg zijn deze op het grondgebied Beernem vervangen door populieren. Enkel op het gedeelte dat aan de gemeente Oostkamp in erfpacht werd gegeven bleven de eikendreven voortbestaan. Langs de pcelen kwamen (en komen hier en daar nog) knotbomenrijen, houtkanten en dergelijke voor. Het gebied heeft een half open karakter met af en toe vergezichten.

In de 19de eeuw is er nog steeds een discussie over een mogelijke opdeling van het Beverhoutsveld. In 1881 registreert het kadaster de aanleg van de weg, genaamd de "*Steenweg van Assebroeck naar Beernem*". In 1884 vindt er een verzoeningsvergadering plaats met de burgemeesters van Oostkamp, Oedelem en Beernem, waarbij men laat weten dat men geen opdeling wil. In 1897 gaat de verdeling van het Vrijdom het Beverhoutsveld tussen de drie gemeentes Oedelem, Oostkamp en Beernem toch door. In 1902 beveelt de rechtbank van Eerste Aanleg van Brugge bij vonnis van 2 juli de verdeling van het Vrijdom het

³⁴ GEVAERT 2007.

³⁵ ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2024, Beverhoutsveldstraat.

Beverhoutsveld. De verdeling zal geschieden in de volgende verhouding: Oedelem 8/13, Oostkamp 3/13 en Beernem 2/13.

2.2.3 Cartografische bronnen

Frickx (1712)

Op de Frickxkaart (Plan 29) is te zien dat het plangebied langs het *Canal de Bruges à Gand* gelegen is. Rond het plangebied zijn verschillende heerlijkheden gelegen en wegen die naar Brugge leiden.

Ferraris (1771-1778)

Op de Ferrariskaart (Plan 30) is te zien dat de bodem van alle zones uit heide en ven bestaat. Ook de directe omgeving rondom de verschillende zones bestaat uit heide en ven. Dit gebied werd *Beverouts Veld* genoemd. In dit heidegebied zijn een 20-tal depressies aanwezig. Tussen zone 2 en zone 6 was een molen opgericht, de *Orangne Malen*. Enkel het westelijke deel van zone 6 valt buiten dit gebied en werd in gebruik genomen als akkerland dat begrensd was door bomen en hagen.

Rond het heidegebied wordt de bodem vooral ingenomen als akker- en weiland dat een middelhoge graad van bebouwing bezit. In het zuidwesten is het *Canal de Bruges à Gand* weergegeven.

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

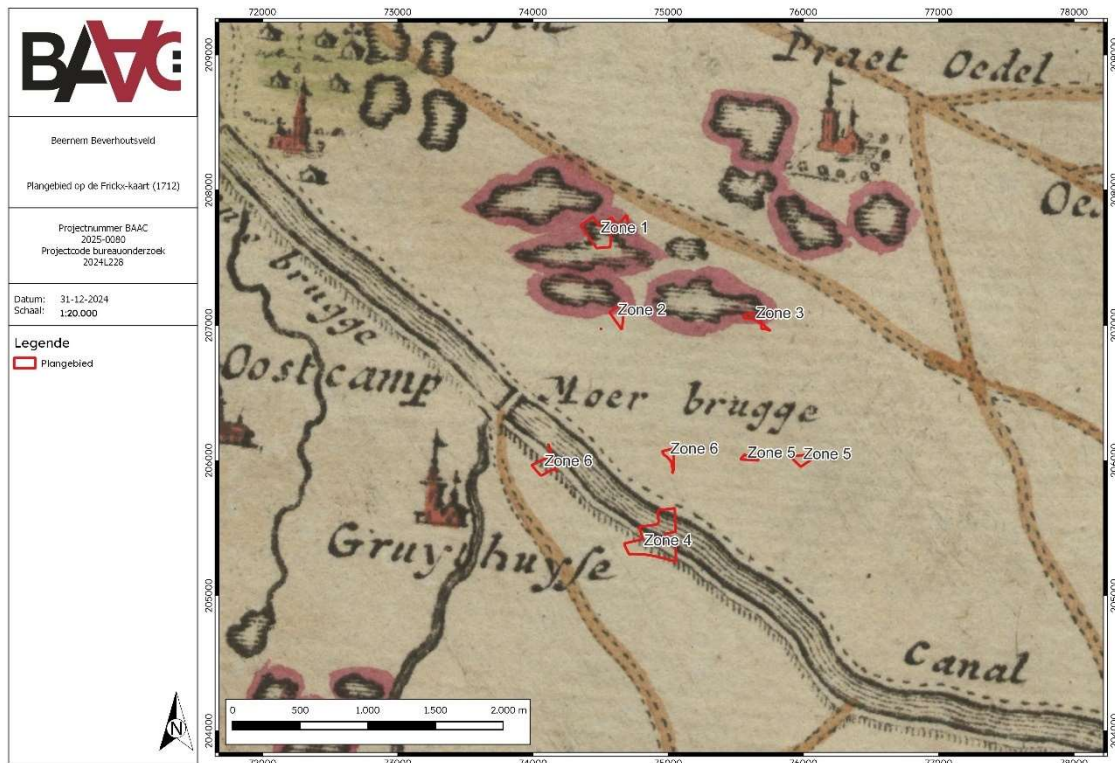
Op de Atlas der Buurtwegen (Plan 31) wordt de omgeving rond het plangebied aangeduid als *Beverhoutsveld*. Ten oosten van het oostelijke deel van zone 6 staat het *Blauw Kasteel*. Ten zuiden van zone 2 is de molen nog steeds aanwezig en benoemd als *Oranje Molen*. Het gebied rond de zones blijft onbebouwd. Rond het Beverhoutsveld kan verspreide bebouwing waargenomen worden.

Popp (1842-1879)

De Poppkaarten (Plan 33) beelden ter hoogte van het plangebied het *Beverhoutsveld* af dat naast de molen, hier de *Veld-molen*, nog steeds onbebouwd is. Het gebied rond Beverhoutsveld is nu duidelijk verdeeld in percelen. Het oostelijke deel van zone 6 is één van die percelen.

Vandermaelen (1846-1854)

Op de topografische kaart van Vandermaelen (Plan 34) wordt dezelfde situatie behouden als op de andere kaarten. De Slag op Beverhoutsveld wordt nu aangeduid. Wel stijgt het aantal wegen dat door het Beverhoutsveld lopen. De molen heet nu de *Moulin d'Orange*.

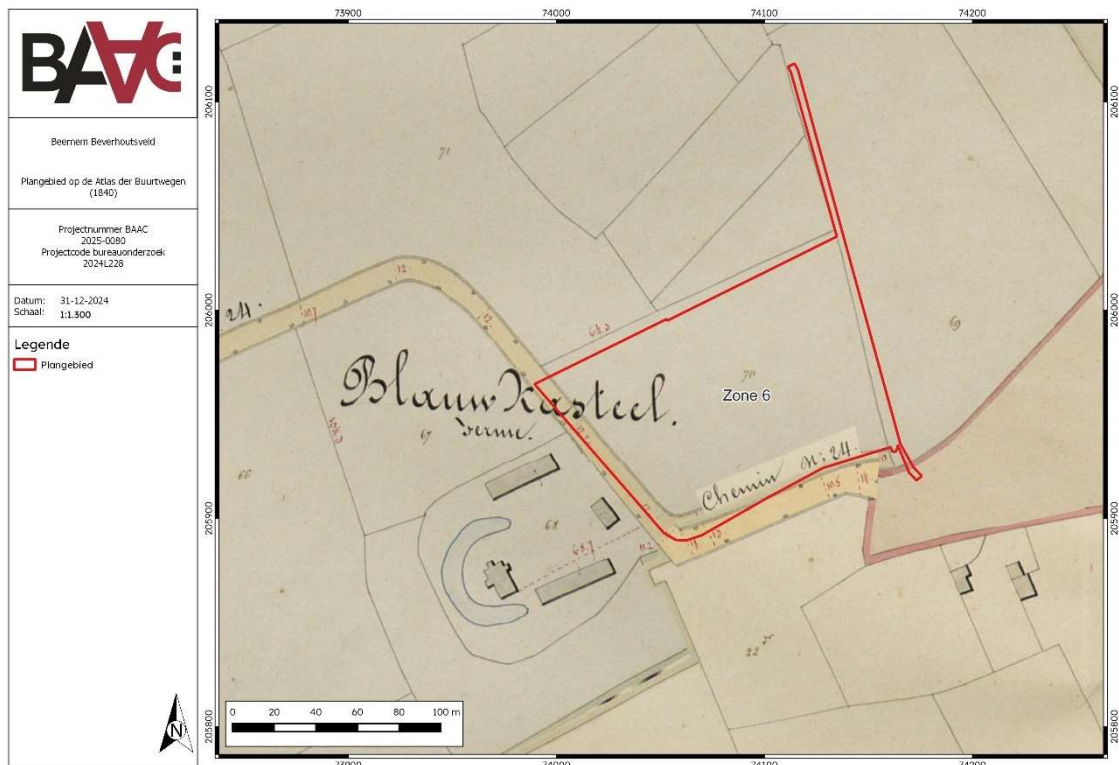
Plan 29: Plangebied op de Frickxkaart (analoog; onbekend; 31.12.2024)

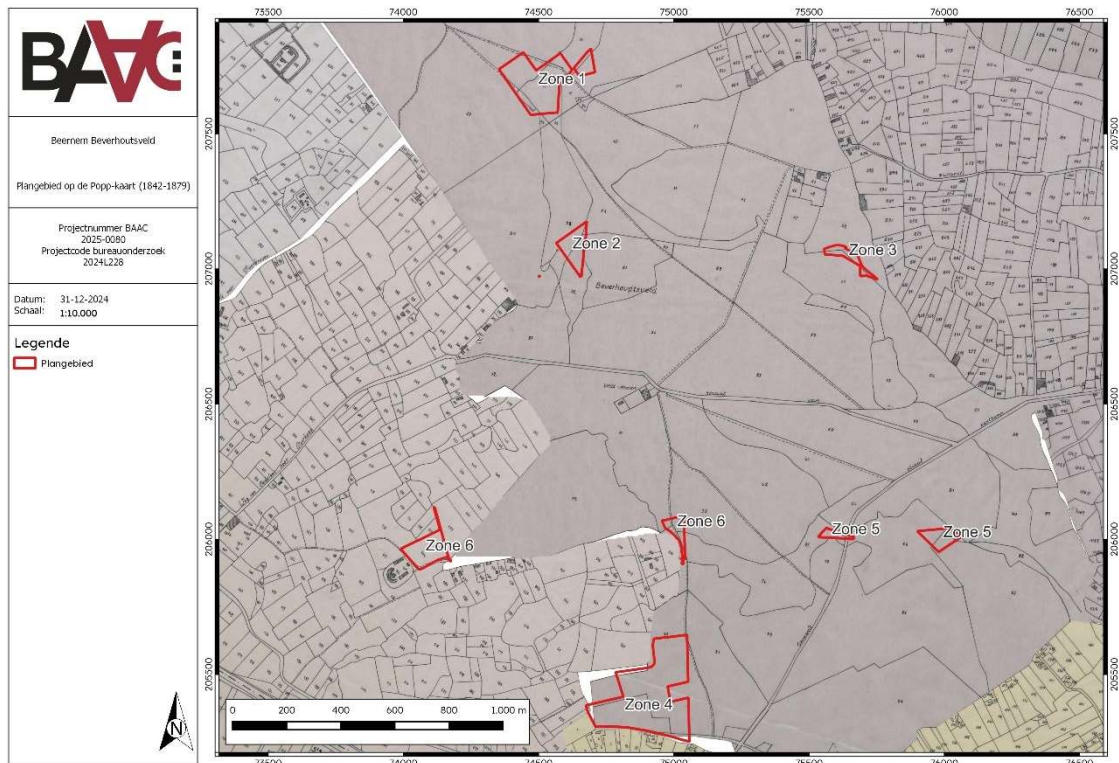
Plan 30: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 31.12.2024)

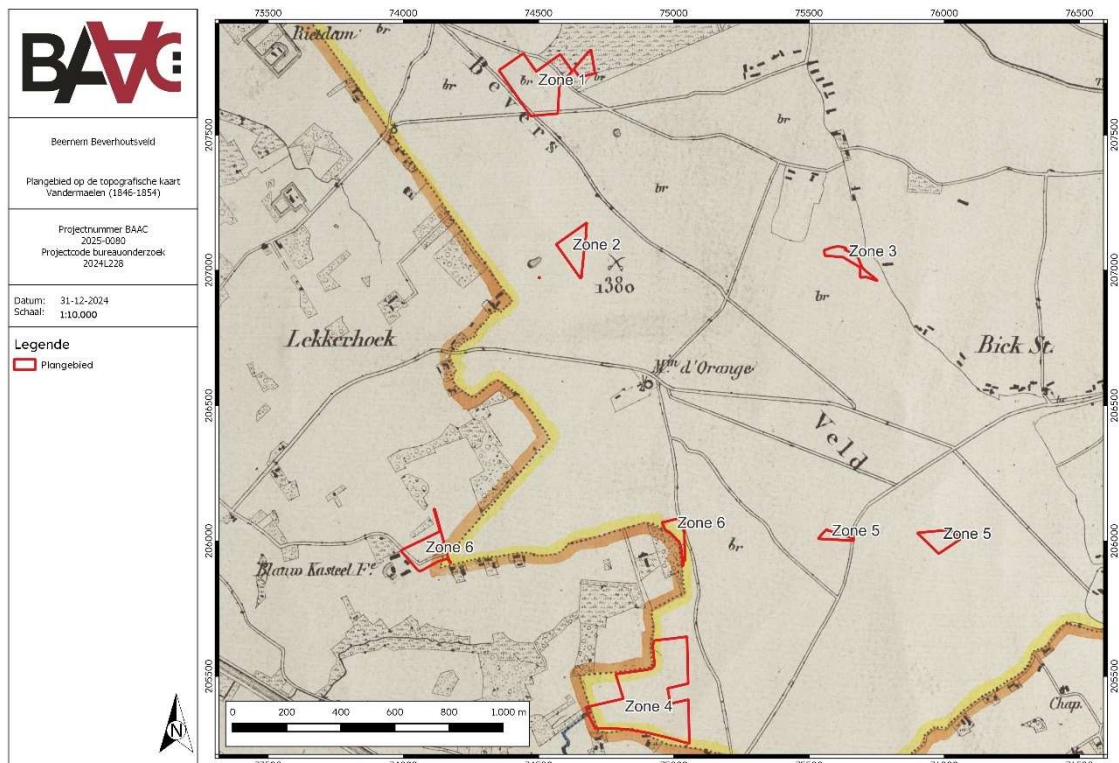
Plan 31: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 31.12.2024)

Plan 32: Zone 6 op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 31.12.2024)

Plan 33: Plangebied op de Poppkaart (analoog; 1:1.250-1:7.500; 31.12.2024)

Plan 34: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 31.12.2024)

2.2.4 Archeologisch kader

Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied.

Voor het plangebied zelf aan Beverhoutsveld bevinden (Plan 35) zone 2 en 3 en het westelijke deel van zone 5 en 6 zich in het gebied waar de Slag bij Beverhoutsveld plaatsvond in 1382. Dit gebied werd afgebakend op basis van vondstlocaties ID71916 en ID71917 waar oorlogstuig werd gevonden, waaronder zwaarden, speren en kanonskogels.³⁶ De grenzen van de slag bij Beverhoutsveld zijn echter niet met zekerheid vastgelegd. De kans bestaat dat het gebied van de slag bij Beverhoutsveld zich verder uitstrekt naar de overige zones van het plangebied.

In de omgeving van het plangebied zijn een groot aantal CAI-waarden vastgelegd (Tabel 2). Een groot deel van deze waarden zijn de lokalisatie van grondsporen op basis van luchtfotografie. Het gaat hier vooral om grafheuvels uit de Bronstijd.

Op twee locaties in de Beverhoutstraat is metaaldetectie uitgevoerd (CAI 220673 + 220672) waarbij vondsten uit metaal uit de late middeleeuwen zijn gevonden.

Aan de westelijke kant van zone 6 werd een vooronderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd (CAI 171918). Hier werden archeologische objecten, vondstconcentraties en sites met walgracht aan het licht gebracht die dateren uit de late en volle middeleeuwen.

³⁶ CAI 2024

Tabel 2: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.³⁷

CAI-ID	Naam	Locatie	Structuren	Gebeurtenistypes	Typologie	Materiaal	Datering
220673	Beverhoutstraat II	Beverhoutstraat (Beernem)	Archeologische Objecten	metaaldetectie	archeologische objecten, losse vondsten	metaal	late middeleeuwen
220672	Beverhoutstraat I	Beverhoutstraat (Beernem)	Archeologische Objecten	metaaldetectie	archeologische objecten, losse vondsten	metaal	
209136	O21	Beernem	Grondsporen	luchtfotografie			
202068	(Veldkapellestraat)	Veldkapellestraat (Beernem)					
202067	(Veldkapellestraat)	Veldkapellestraat (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202066	(Veldkapellestraat)	Veldkapellestraat (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202057	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202056	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202050	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202049	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
202048	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202047	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202046	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202045	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202044	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202043	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202042	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
202041	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					

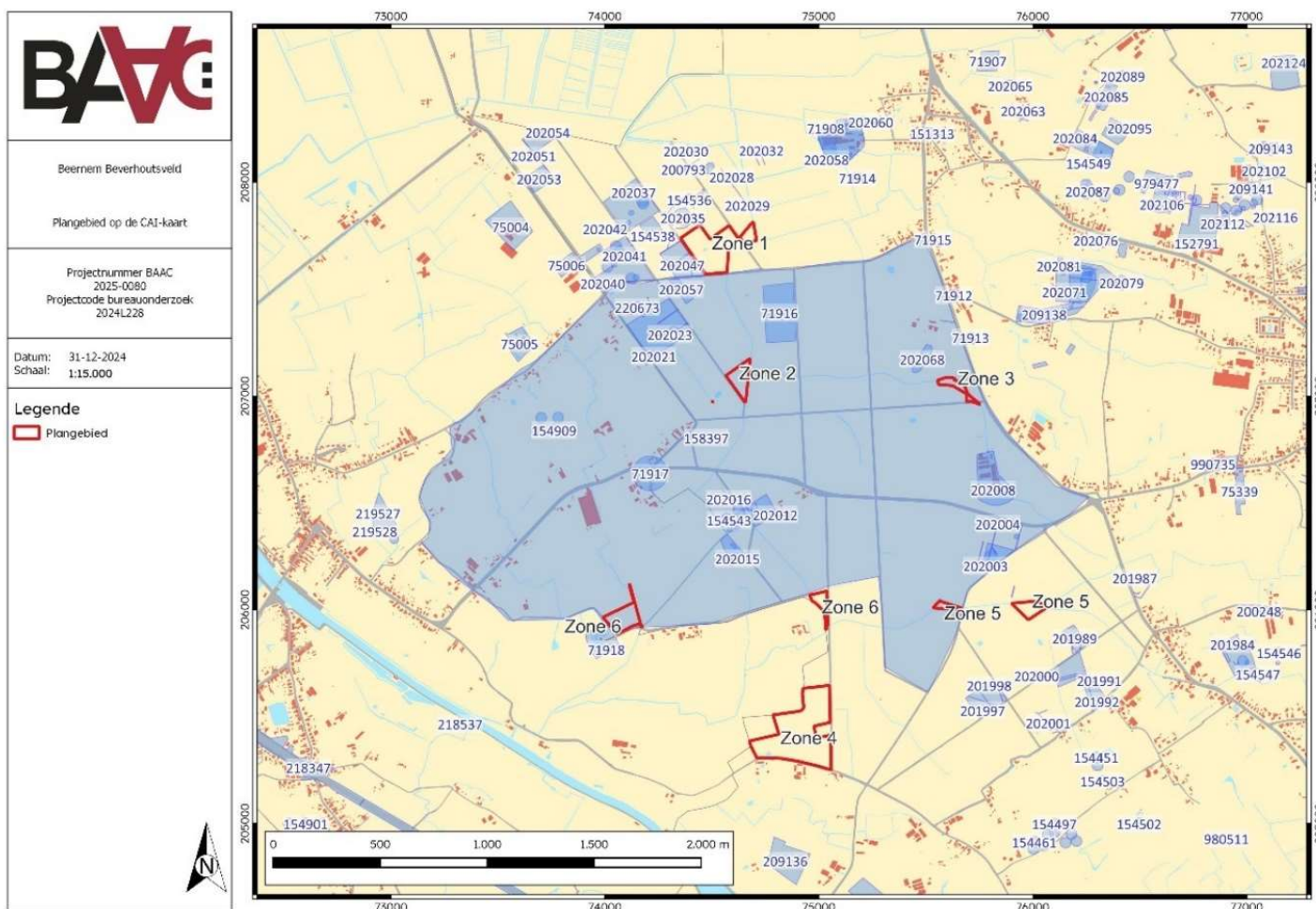
³⁷ CAI 2023

202040	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202039	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
202038	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202037	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202036	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
202035	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202034	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202029	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202027	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202026	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202025	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202024	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
202023	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202022	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202021	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)					
202020	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202019	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202018	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
202017	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)	Grondsporen		indicaties voor delfstofwinning		nieuwste tijd
202016	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202015	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202014	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					

202013	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202012	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202011	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)	Grondsporen		indicaties voor delfstofwinning		nieuwste tijd
202010	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202009	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)					
202008	Beverhoutsveld	Oedelem (Beernem)					
202007	Beverhoutsveld	Oedelem (Beernem)					
202006	Beverhoutsveld	Oedelem (Beernem)					
202005	Beverhoutsveld	Oedelem (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202004	Beverhoutsveld	Oedelem (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
202003	Beverhoutsveld	Oedelem (Beernem)					
201998	(Torredreef)	Torredreef (Beernem)					
201996	(Torredreef)	Torredreef (Beernem)					
201995	(Torredreef)	Torredreef (Beernem)	Grondsporen				nieuwste tijd
200922	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		brons tijd
200793	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		brons tijd
200733	(Veldkapellestraat)	Veldkapellestraat (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		brons tijd
200599	Beverhoutsveld	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		brons tijd
200243	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		brons tijd
200242	Veldmolen/Beau Séjour	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		brons tijd

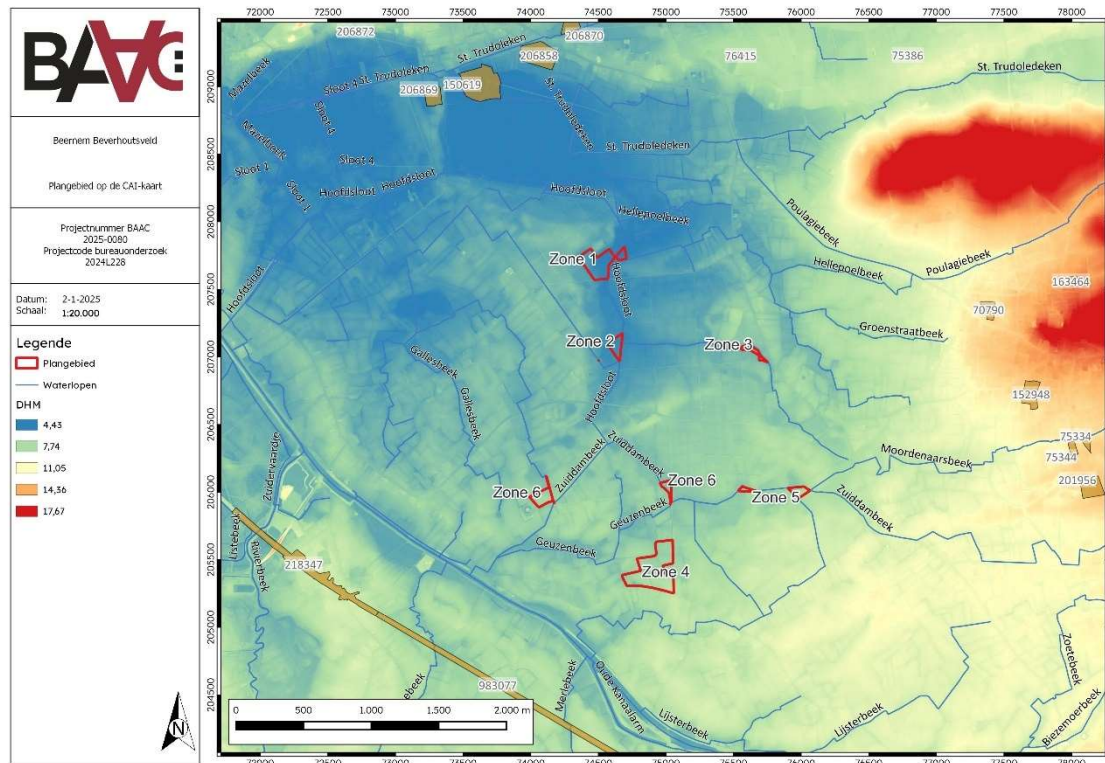
200241	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
200240	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
200239	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
200237	Het Groot Heet	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
200236	Het Groot Heet	Groot Heetdreef, Nieuw Heetdreef (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		bronstijd
158397	Slag bij Beverhoutsveld 1382	Beverhoutsveldstraat (Beernem)	Onbepaald	historische studie			late middeleeuwen
154621	Beverhoutsveld circulaire structuur 599	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
154544	Veldmolen circulaire structuur 243	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
154543	Veldmolen circulaire structuur 242	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
154542	Het Groot Heet circulaire structuur 241	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
154541	Het Groot Heet circulaire structuur 240	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
154540	Het Groot Heet circulaire structuur 239	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
154538	Het Groot Heet circulaire structuur 238	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		

154536	Het Groot Heet circulaire structuur 237	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
154535	Het Groot Heet circulaire structuur 236	Oedelem (Beernem)	Grondsporen	luchtfotografie	grafheuvels		
71918	Ravenbosstraat 10	Ravenbosstraat 10 (Oostkamp)	Grondsporen, Archeologische Objecten	PIB, erfgoedonderzoek, kaartstudie, luchtfotografie	archeologische objecten, sites met walgracht, vondstenconcentraties	aardewerk, biologisch materiaal	late middeleeuwen, volle middeleeuwen
71917	Oedelemsestraat / Beekstraat	Beekstraat, Oedelemsestraat (Beernem)	Archeologische Objecten	erfgoedonderzoek	archeologische objecten, vondstenconcentraties	metaal	late middeleeuwen
71916	Molendreef I	Molendreef (Beernem)	Archeologische Objecten	erfgoedonderzoek	archeologische objecten, vondstenconcentraties	metaal	late middeleeuwen

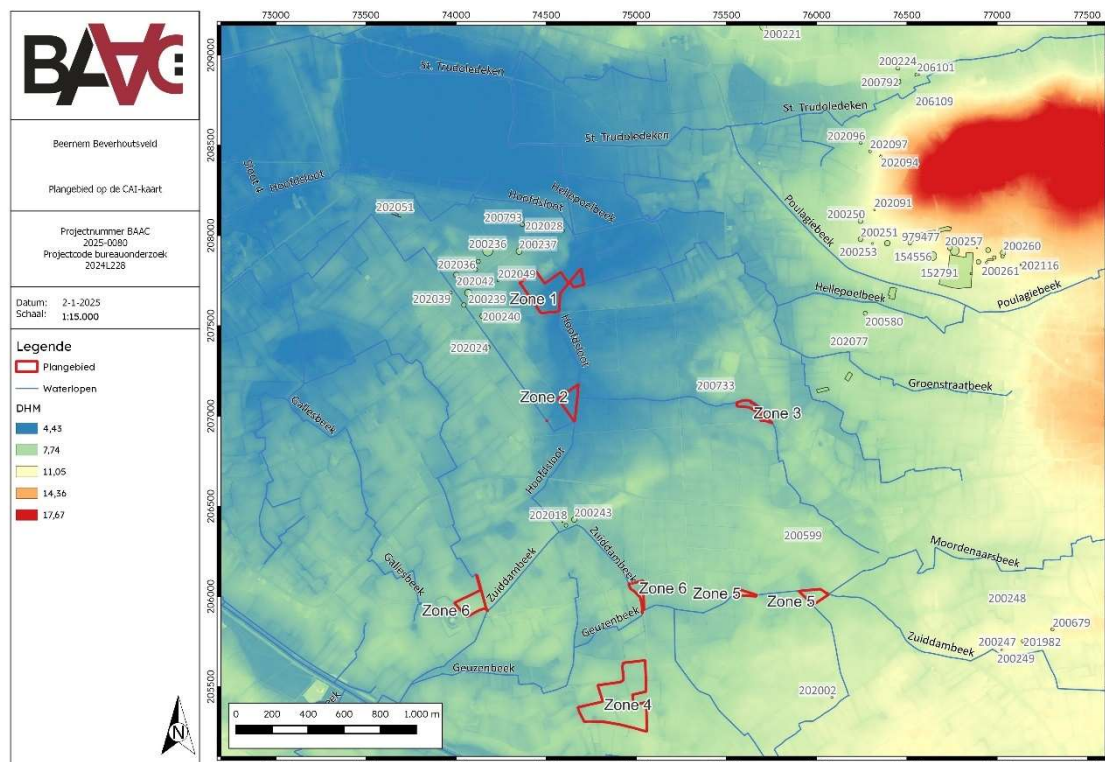

Plan 35: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart³⁸ (digitaal; 1:1; 31.12.2024)

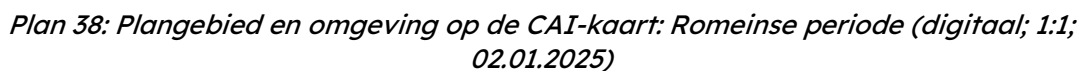
³⁸ CAI 2023

Plan 36: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart: steentijd (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

Plan 37: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart: metaaltijden (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

Ander archeologisch onderzoek in de regio

Tabel 3: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio³⁹

Type	ID	Locatie	Geen maatregelen	Uitgesteld onderzoek	Behoud in situ	Opgraving
AN	26911	Beernem Hof ter Praet		X		
N	28728	Beernem OedelemBeekstraat 116	X			
AN	13084	Brugge Ver - Assebroek			X	X
AN	30534	Beernem Praetbaliestraat		X		
AN	23500	Beernem Aquafin project 23093 teBeernem		X		
N	28976	Beernem Aquafin project 23093 teBeernem	X			
AN	755	Beernem Vullaertstraat	X			
AN	16961	Beernem Vullaertstraat 76		X		
AN	31421	Beernem Akkerstraat 80		X		
AN	26742	Beernem OedelemBeekstraat 116		X		
N	27400	Beernem Hof ter Praet	X			

³⁹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023

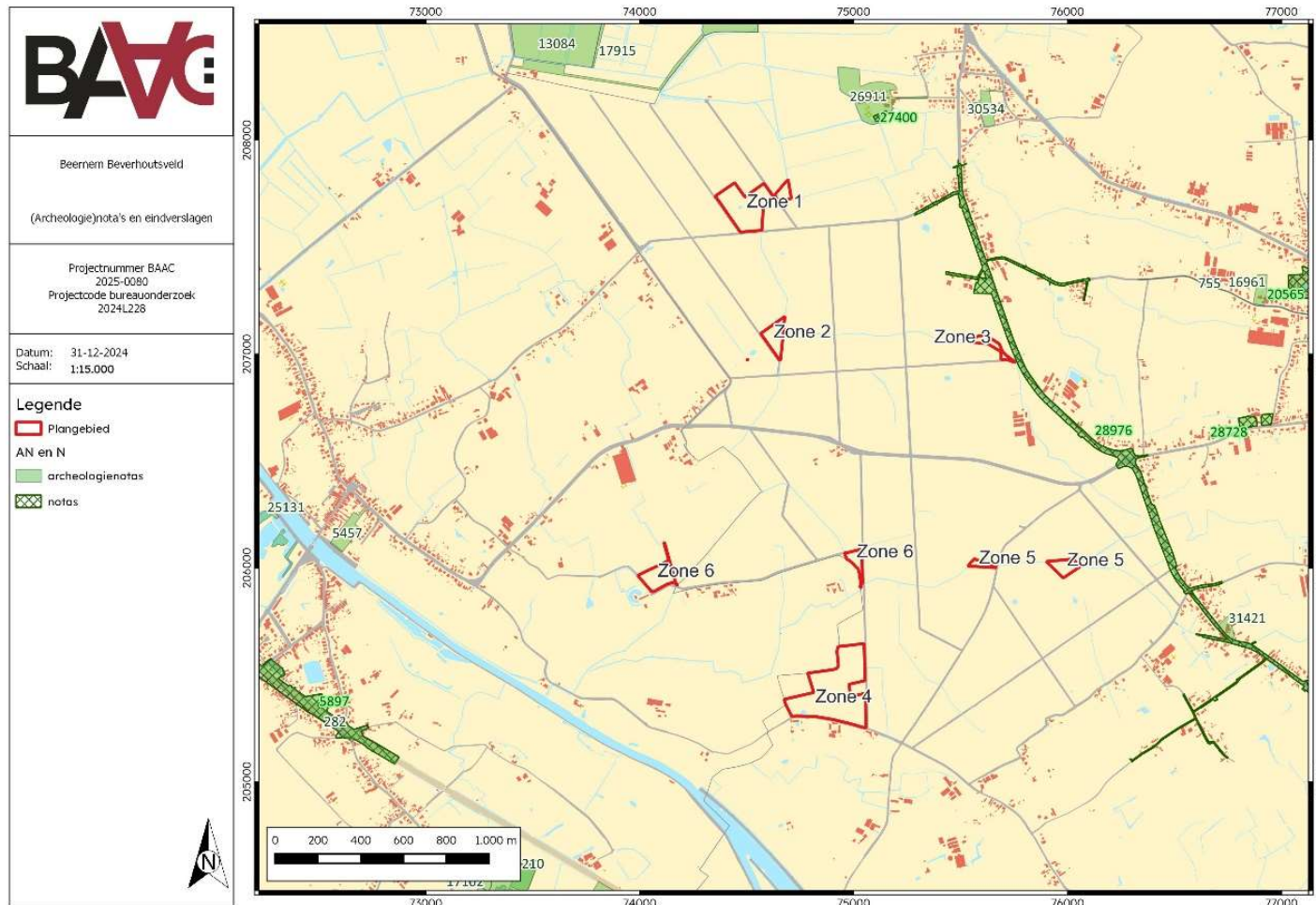
Ten oosten van zone 3 werd een landschappelijk booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (ID28976). Aangezien het sporenbestand mager was, werd er geen verder onderzoek uitgevoerd.⁴⁰

500 m ten noordoosten van zone 1, ter hoogte van Hof ter Praet, werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (ID27400). Hier werden twee sporen in de vorm van grachten aangetroffen. Eén van de grachten kan tot de late 19de eeuw gedateerd worden, de andere tot de 20ste eeuw. Er werd geen verder onderzoek geadviseerd vanwege de afwezigheid van relevante archeologische sporen.⁴¹

Ongeveer 1,5 km ten noordwesten van zone 1 was tussen de late 12de/begin 13de tot 16de eeuw een kasteel gevestigd. De circulaire grachten werden door middel van boringen onderzocht om ze beter in kaart te kunnen brengen (ID13084). Dit gebied is beschermd als archeologische site vanwege de goede bewaring en de herkenbaarheid in het landschap.

⁴⁰ VAN EYNDE et al. 2023

⁴¹ DE RUITER et al. 2023.

Plan 40: Plangebied en omgeving op de kaart met in acte genomen (archeologie)nota's en eindverslagen⁴² op het GRB (digitaal; 1:250; 31.12.2024)

⁴² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied is met uitzondering van zone 6 volledig binnen het Beverhoutsveld gelegen. Dit is een laaggelegen, vlak en onbebouwd gebied. De gronden worden op de historische kaarten aangeduid als heide of weiland. Tot op heden worden de verschillende zones van het plangebied nog steeds als weiland in gebruik genomen. Enkel zone 6 wordt sinds het eind van de 18de eeuw gebruikt als landbouwgrond zonder bebouwing. In 1382 werd hier de Slag bij Beverhoutsveld gevochten.

Centraal op het Beverhoutsveld werd ten laatste aan het einde van de 18de eeuw een molen opgericht die tot 1939 duidelijk vermeld wordt op de historische kaarten. Vanaf dan blijft de bebouwing nog naar de molen vernoemd, maar er wordt niet meer verwezen naar een specifiek molengebouw op de kaarten.

Ten slotte lijkt het plangebied ook niet aangetast te zijn door verstoring van de laatste eeuwen aangezien het nooit bebouwd is geweest.

2.3.2 Archeologische verwachting

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Op basis van de resultaten van het assessmentonderzoek kan al een eerste inschatting gemaakt worden van een verwachting voor het plangebied.

Steentijd: De paleolandschappelijke ligging van het plangebied en de vondsten uit de omgeving creëren een gemiddelde verwachting op steentijdmateriaal en/of -sporen. Het terrein bevindt zich in laaggelegen gebied. Rond het plangebied liggen meerdere waterlopen zoals de Hoofdsloot en de Zuiddambeek, die voor een gunstige locatie voor steentijdbewoning zorgen. Archeologische resten uit de steentijd worden vooral op ongeveer 2 km ten oosten van zone 3 teruggevonden. De vindplaatsen zijn op de helling van een verhoging in het landschap gesitueerd en langs de verschillende beken. Het plangebied ligt eveneens langs verschillende beken, maar ligt een stuk lager ten opzichte van de vondstenconcentraties uit de steentijd.

Metaaltijden: De paleolandschappelijke ligging van het plangebied is nog steeds van belang voor de metaaltijden, de Romeinse periode en middeleeuwen. In de onmiddellijke omgeving van het plangebied zijn er verschillende grafheuvels uit de metaaltijden waargenomen op basis van luchtfotografie. Het landschap van deze sites komt goed overeen met het landschap binnen de verschillende zones van het plangebied. Er kan geconcludeerd worden dat er een hoge kans is voor het aantreffen van archeologische waarden uit de metaaltijden.

Romeinse periode: Er werden slechts enkele CAI-waarden uit de Romeinse perioden gekarteerd in de omgeving van het plangebied. Ook in de wijdere omgeving zijn weinig aanwijzingen voor sites uit deze periode. Deze sites liggen op de helling van een hoger gelegen gebied in het landschap. De zones van het plangebied kennen deze landschapskenmerken niet. Op ongeveer 500 m ten noordoosten van zone 1 is ter hoogte van het Hof van Praet Romeins aardewerk teruggevonden (CAI 71908). Bijgevolg lijkt een matige verwachting voor archeologische waarden uit de Romeinse periode ter hoogte van het plangebied van toepassing.

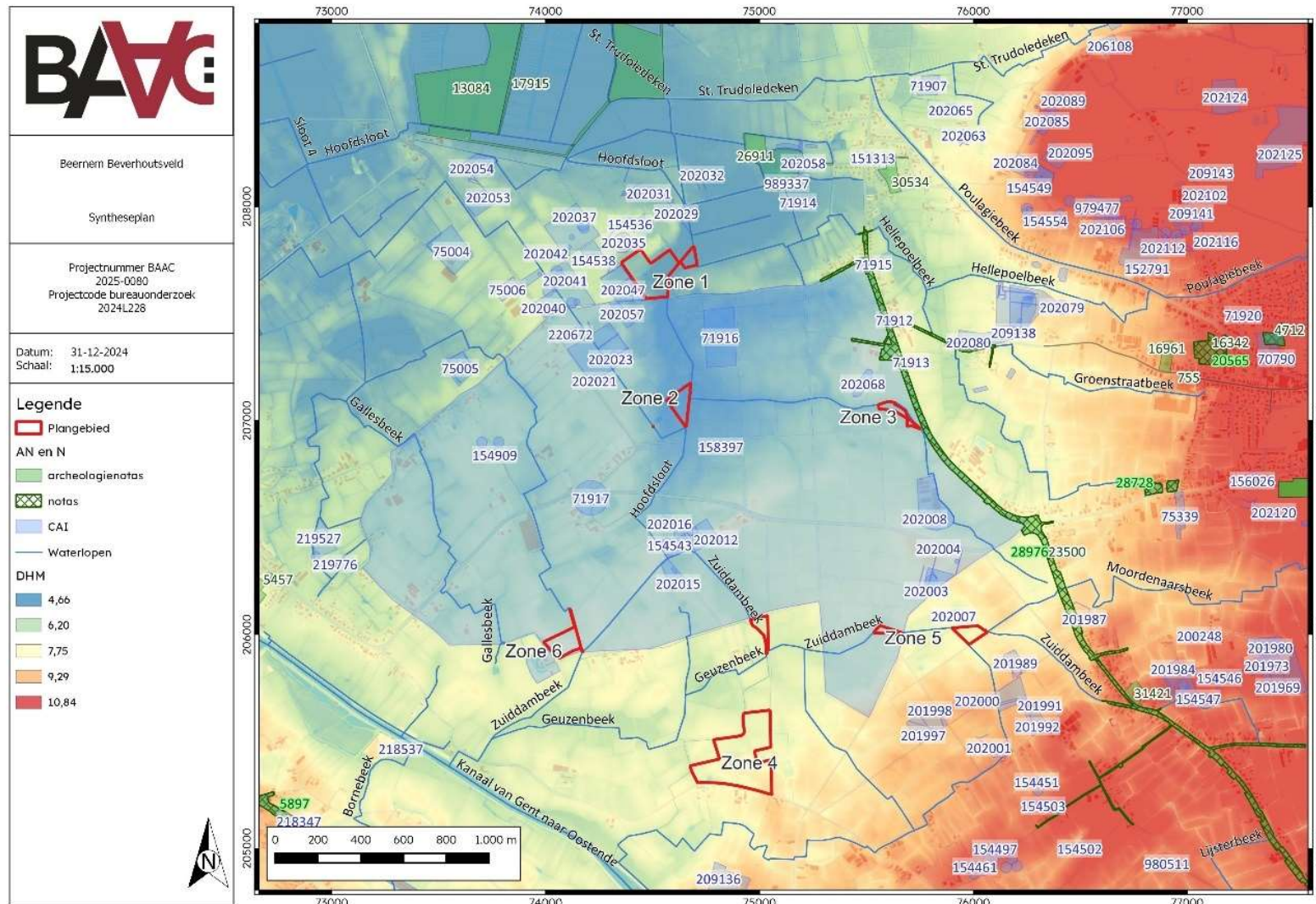
Middeleeuwen: In de directe omgeving zijn enkele sites gekend die gedateerd kunnen worden tot de volle middeleeuwen. Vlak naast het westelijke deel van zone 6 is een kasteel gelegen uit de 14de of 15de eeuw (CAI 71918). Andere volmiddeleeuwse sites liggen in hoger gelegen gebied ten oosten van het plangebied.

Het plangebied ligt binnen de grenzen van een laatmiddeleeuws gebied waar de slag bij Beverhoutsveld plaatsvond (CAI 158397). Hier is op de vondstlocaties oorlogstuig teruggevonden. In de dichte omgeving van het plangebied werden meerdere sites met walgracht opgespoord door middel van luchtfotografie en historische kaarten (CAI 75005, 75006, 75004, 71908). Deze sites werden tot de late middeleeuwen gedateerd en hebben dezelfde landschappelijke kenmerken als de zones in het plangebied. Bijgevolg lijkt er een hoge verwachting voor archeologische waarden uit deze periode ter hoogte van de Slag bij Beverhoutsveld en een lage verwachting voor archeologische resten van de sites met walgracht aangezien er volgens de historische kaarten geen middeleeuwse sites binnen het plangebied gelegen waren.

Postmiddeleeuwen: Het plangebied kent mogelijk een beperkte verstoring door de ontginning die sinds de 9de eeuw plaatsvond ter hoogte van het Beverhoutsveld. De kans voor het aantreffen van sporen of vondsten uit deze periode is bijgevolg laag.

2.3.3 Synthesepan

Op het synthesepan is het plangebied afgebeeld op het DHM en GRB. De sites opgenomen uit de CAI worden aangeduid, samen met de bekrachtigde archeologienota's en nota's en de waterlopen. Hierbij komt vooral het landschappelijke aspect naar voor. In de omgeving zijn er veel CAI-waarden aanwezig. Wel zijn er in verhouding weinig aanduidingsobjecten voor archeologienota's en nota's.

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Naast het inschatten van de archeologische verwachting is het belangrijk om het potentieel op kennisvermeerdering nader te bekijken. Dit wil zeggen dat geanalyseerd wordt in welke mate het uit te voeren onderzoek kan bijdragen tot concrete kenniswinst. Binnen het plangebied zijn aanwijzingen voor beperkte historische verstoringen. Het onderzoeksterrein lijkt doorheen de tijd heide of weiland te zijn geweest. Vanaf de 9de eeuw is er sprake van ontginning van het gebied, maar het is niet duidelijk over welke specifieke locaties dit gaat. Hierdoor zouden potentiële archeologische sites nog steeds bewaard kunnen zijn.

De archeologische verwachting is hoog voor de metaaltijden en de middeleeuwen, matig voor de steentijd en de Romeinse tijd en laag voor de postmiddeleeuwen. Indien binnen het plangebied archeologische vondsten, sporen of structuren aan het licht komen uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse periode, de middeleeuwen of de postmiddeleeuwen kan dit een grote kennisvermeerdering zijn, niet alleen voor het plangebied maar ook voor de directe omgeving. In de nabije omgeving zijn namelijk nog maar weinig archeologische sites aangetroffen.

Verder onderzoek heeft bovendien het vermogen een lacune in onze kennis betreffende het Beverhoutsveld, en bij uitbreiding Oedelem, aan te vullen.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁴³ is verder vooronderzoek aangewezen.

2.4.3 Keuze onderzoeksmethode

Tabel 4: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode

METHODE	MOGELIJK	NUTTIG	SCHADELIJK	NOODZAKELIJK	MOTIVATIE
GEOFYSISCH ONDERZOEK	JA	NEE	NEE	NEE	HET ONDERZOEK IS OP ZICH ONVOLDOENDE OM DE VERWACHTING / HET POTENTIEEL NAUWKEURIGER VAST TE STELLEN - STEENTIJDWAARDEN ZULLEN MET DEZE METHODE NIET GEDETECTEERD WORDEN EN DE

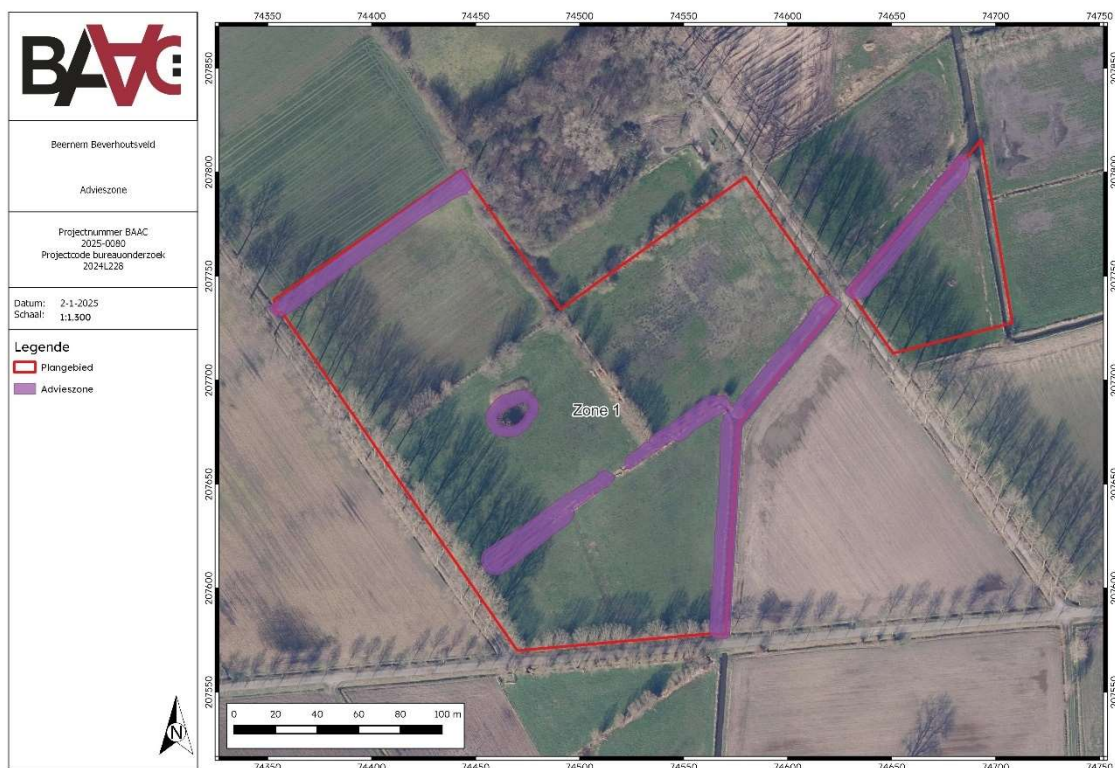
⁴³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

					GRONDSPOREN DIE WEL NAAR BOVEN Zouden KUNNEN KOMEN MIDDELS DEZE METHODE ZULLEN ALSNOG MIDDELS EEN ANDERE METHODE GEVERIFIEERD EN GEÏDENTIFICEERD MOETEN WORDEN. KOSTEN-BATEN IS DEZE EXTRA ONDERZOEKSSTAP HIER NIET NUTTIG.
VELDKARTERING	JA	JA	NEE	JA	JA, GEZIEN DE AANWEZIGHEID VAN EEN MIDDELEEUWSE VELDSLAGE, DE SLAG BIJ BEVERHOUTSVELD EN DE TOEGANKELIJKHEID VAN HET AKKERLAND
LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK	JA	JA	NEE	JA	ESSENTIEEL OM DE BEWARING VAN HET BODEMARCHIEF TE ONDERZOEKEN EN TE BEPALEN HOE DIEP DE ARCHEOLOGISCH RELEVANTE LAAG ZICH BEVINDT. OOK WORDT HET STEENTIJD POTENTIEEL BEPAALD OM VERDERE ONDERZOEKSSTAPPEN TE OVERWEGEN.
VERKENNEND/ WAARDEREND BOORONDERZOEK	JA	MSS	NEE	MSS	AFHANKELIJK VAN DE RESULTATEN VAN HET LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK. INDIEN GAAF BODEMPROFIEL AANWEZIG IS, DIENEN DEZE BORINGEN UITGEVOERD TE WORDEN OM HET STEENTIJD POTENTIEEL NA TE GAAN.
PROEFPUTTEN-ONDERZOEK STEENTIJD	JA	MSS	NEE	MSS	AFHANKELIJK VAN RESULTATEN VERKENNEND EN WAARDEREND BOORONDERZOEK.
PROEFSLEUVEN/ PROEFPUTTEN ONDERZOEK	JA	JA	JA	JA	PROEFSLEUVENONDERZOEK IS DE MEEST GESCHIKTE METHODE OM DE ONDERZOEKSVRAGEN EFFICIËNT EN VOLLEDIG TE BENADEREN.

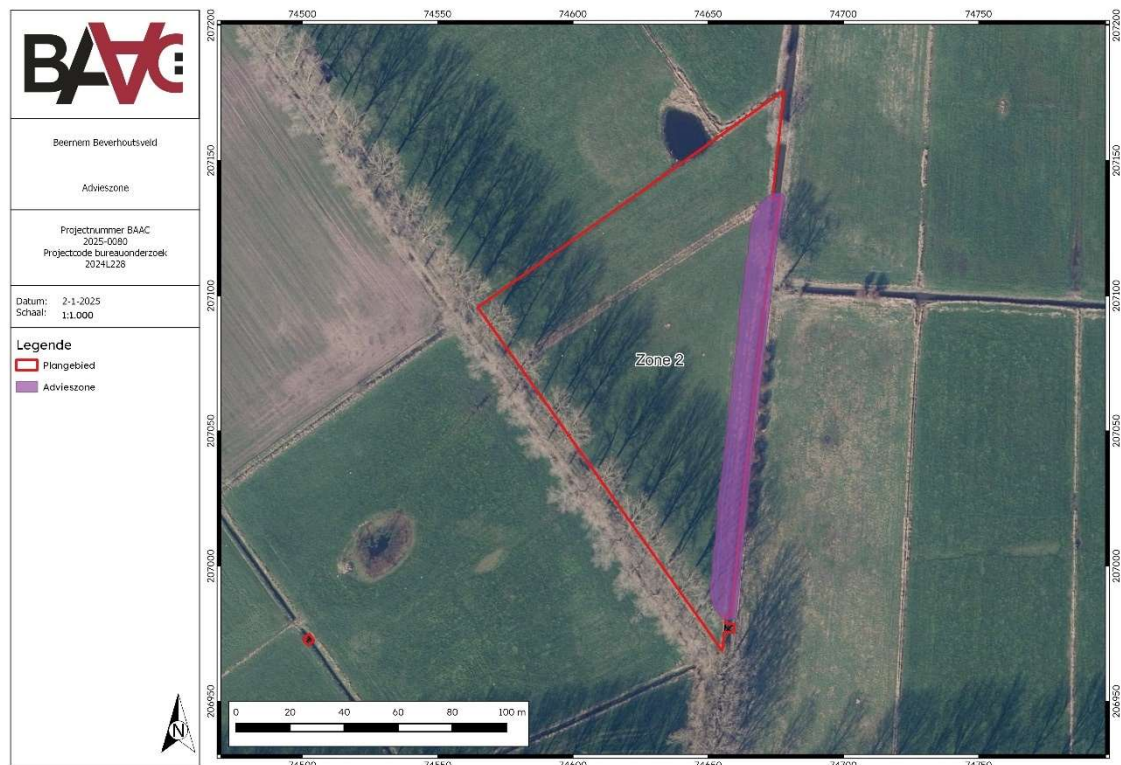
Vanwege de potentiële ligging van een veldslag is het in eerste instantie aangewezen om een vlakdekkend metaaldetectie onderzoek uit te voeren. Daarnaast dient een vooronderzoek met ingreep in de bodem onder de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden in de zones waar de geplande ingrepen het grootst zijn. Dit om de aanwezigheid van archeologische vondsten al dan niet aan te kunnen tonen. Het onderzoekstraject en de potentiële vervolgstappen worden in het Programma van Maatregelen van deze archeologienota beschreven.

2.4.4 Afbakening onderzoeksterrein

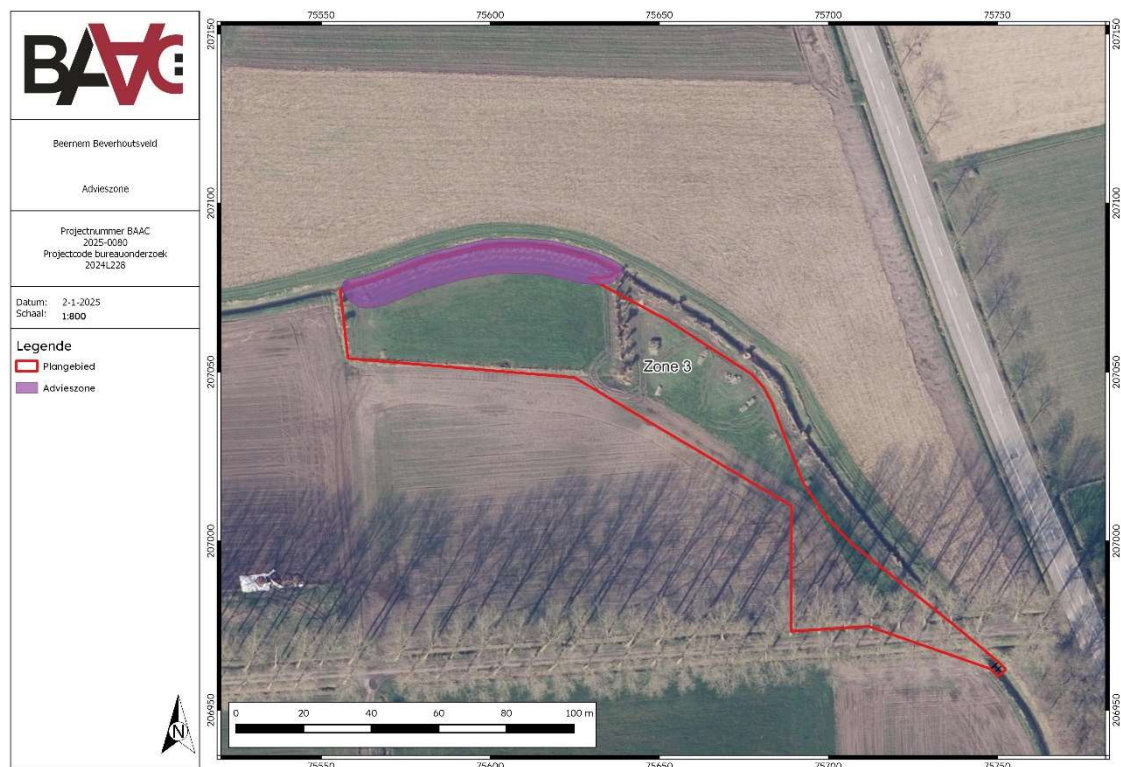
Op basis van het bureauonderzoek worden onderstaande zones geselecteerd voor verder vooronderzoek (Plan 42 - Plan 48). Zone 1, 2, 3, 5 en 6 worden door middel van metaaldetectie verder onderzocht. Hiervoor is een buffer van 2 m rond de geplande ingrepen in acht genomen. Op deze manier wordt er rekening gehouden met het gebruik van kranen en andere machines in de omgeving van de ingreep. Zone 4 en het oostelijke deel van zone 5 wordt onderworpen aan landschappelijk bodemonderzoek. Hiervoor werd geen buffer ingerekend. Als laatste wordt zone 4 ook onderzocht aan de hand van proefsleuven. Hiervoor wordt er geen buffer toegevoegd aan de advieszone. De specificiteiten van dit verder vooronderzoek worden in het programma van maatregelen besproken.

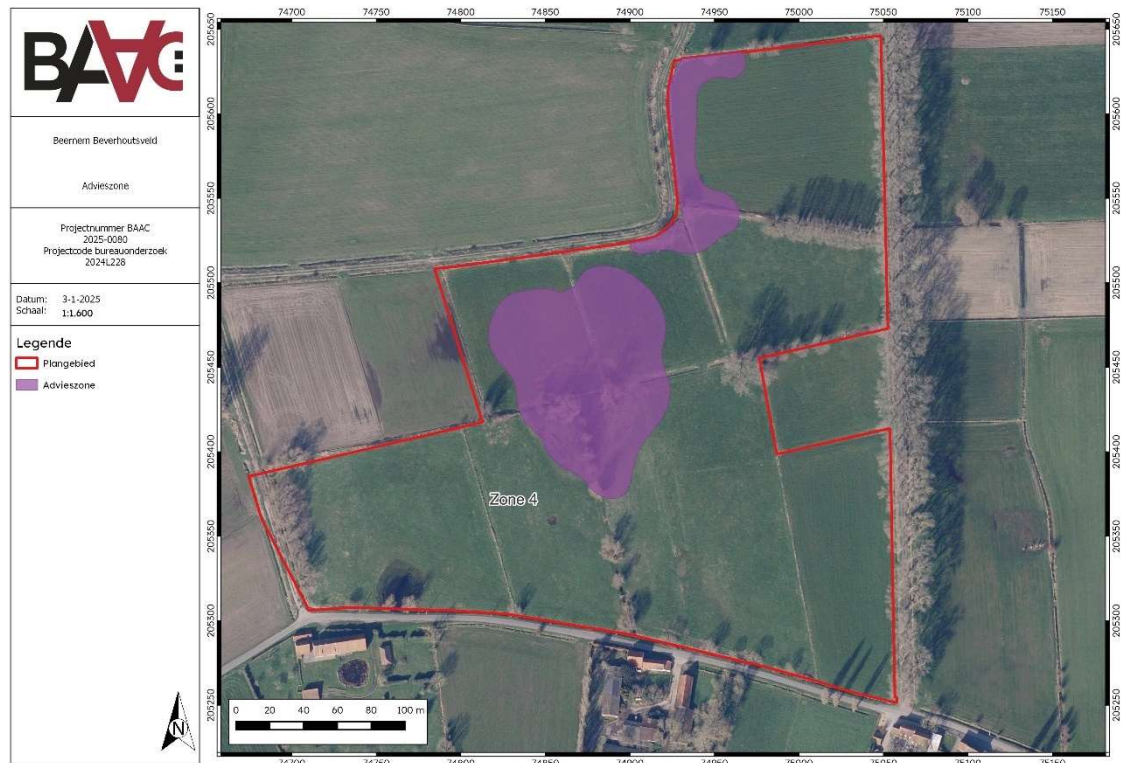
Plan 42: Zone 1 met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

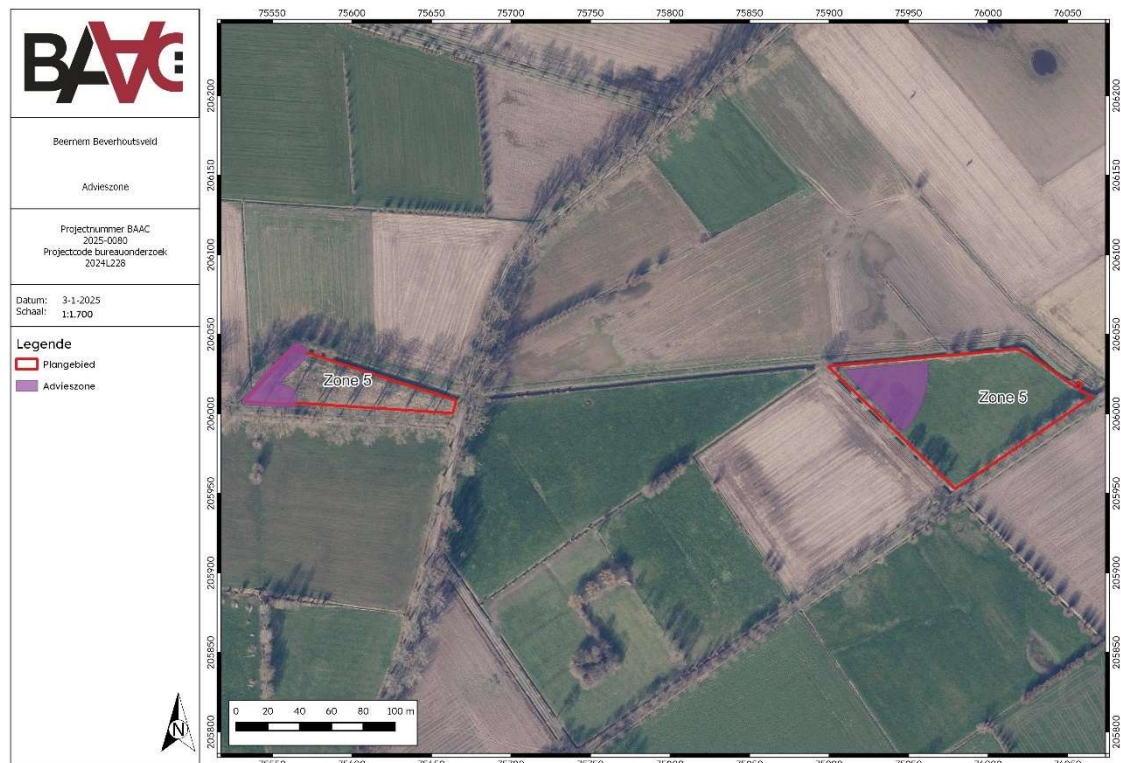
Plan 43: Zone 2 met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

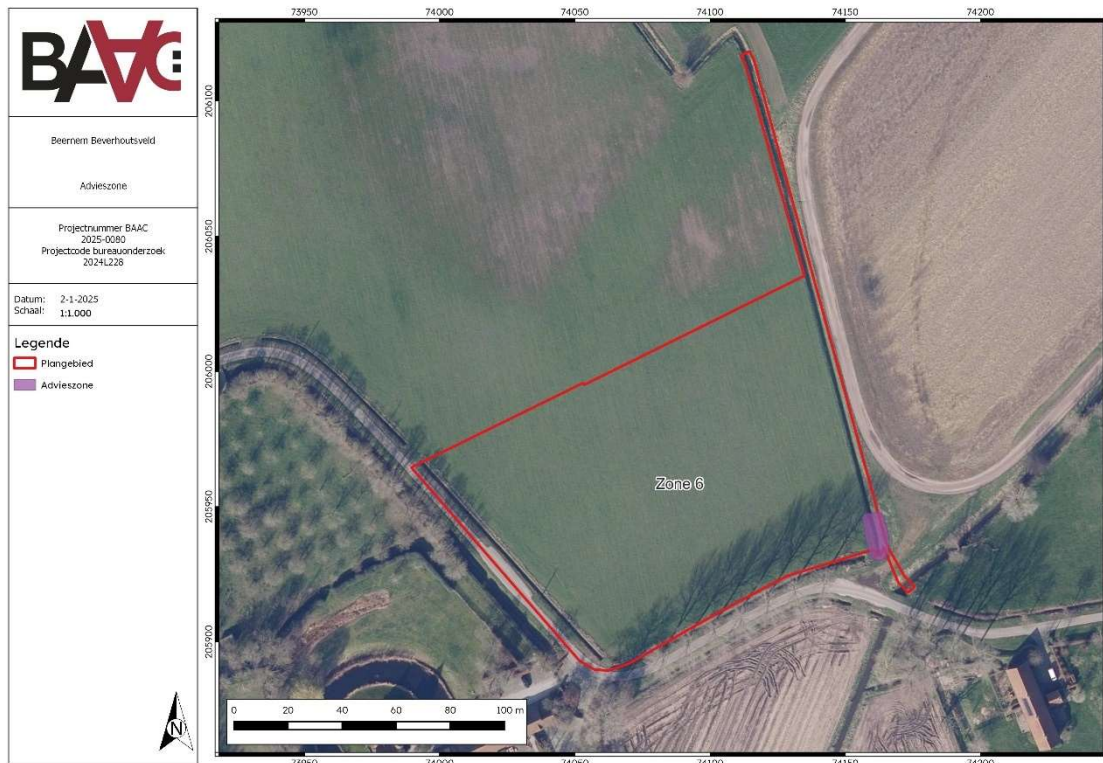
Plan 44: Zone 3 met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

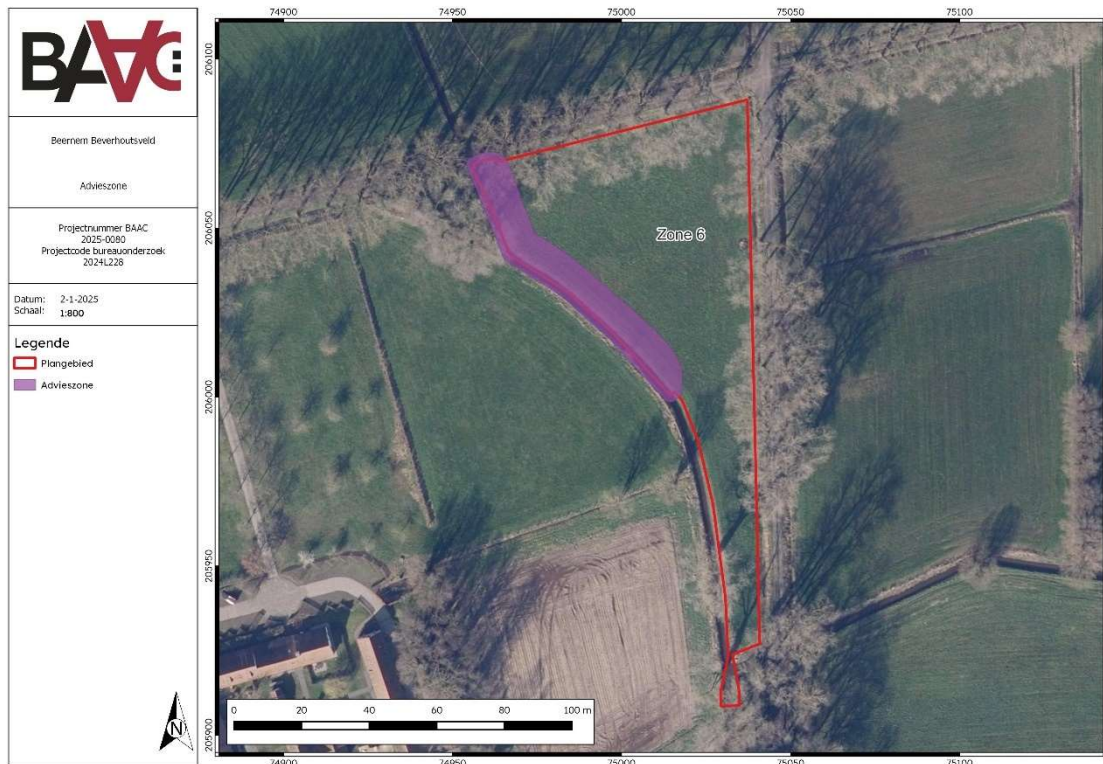
Plan 45: Zone 4 met afbakening van de zone voor landschappelijke boringen en proefsleuvenonderzoek op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 03.01.2025)

Plan 46: Zone 5 met afbakening van de zone voor landschappelijke boringen en metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 03.01.2025)

Plan 47: Zone 6 west met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

Plan 48: Zone 6 oost met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025)

3 Samenvatting

In het kader van een vergunningsaanvraag voor het plangebied, Beernem Beverhoutsveld, werd een archeologienota met uitgesteld vooronderzoek opgesteld. De opdrachtgever plant op het terrein de aanleg van vijvers, een ophoging, een pad en oeververflauwingen. Door de ingrepen, dient het plangebied onderworpen te worden aan een vervolgonderzoek.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Talrijke archeologische vondsten in de omgeving wijzen wel op activiteiten vanaf de steentijd tot en met late middeleeuwen. Op basis van topografische en landschappelijke gegevens, leent het plangebied zich goed tot bewoning vanaf de steentijd tot de middeleeuwen. Het is gelegen op een vlakte, maar wel nabij verschillende waterlopen zoals de Hoofdloop en de Zuiddambeek. Op basis van historische kaarten is geweten dat het plangebied sinds de 18de eeuw heide en grasland of weiland is geweest.

In eerste instantie wordt een vlakdekkende metaaldetectie aangewezen om de eventuele resten van de veldslag bij Beverhoutsveld op te sporen. Daarnaast wordt landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd om de bodemopbouw, de ligging van het archeologisch vlak en de intactheid ervan na te gaan. Op deze manier kan het potentieel op kennisvermeerdering concreter vastgelegd worden. Daarnaast wordt ook proefsleuvenonderzoek aangewezen om eventuele archeologische resten uit de metaaltijden of middeleeuwen op te sporen. Afhankelijk van de resultaten is het mogelijk dat verder archeologisch onderzoek in het kader van steentijdartefactensites noodzakelijk is. Het archeologisch vervolgtraject en de potentiële vervolgstappen worden beschreven in het programma van maatregelen van deze archeologienota.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeververflauwing in zone 1	15
Figuur 2: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeververflauwing in zone 1	16
Figuur 3: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeververflauwing in zone 2	17
Figuur 4: Doorsnede van de toekomstige inplanting van oeververflauwing in zone 3	17
Figuur 5: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de zuidelijke vijver en ophoging in zone 4	18
Figuur 6: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de noordelijke vijver en het pad in zone 4	18
Figuur 7: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de oeververflauwing en de poel in zone 5	19
Figuur 8: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de vijver in zone 5	19
Figuur 9: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de oeververflauwing in zone 6	20
Figuur 10: Doorsnede van de toekomstige inplanting van de betonkoker in zone 6	20
Figuur 11: Hoogteverloop zone 1	28
Figuur 12: Hoogteverloop zone 4	30
Figuur 13: Kenmerken van de quartairgeologische kaart betreffende het plangebied	35

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 02.01.2025)	3
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 1 (digitaal; 1:250; 30.12.2024)	4
Plan 3: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 2 (digitaal; 1:250; 02.01.2025)	4
Plan 4: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 3 (digitaal; 1:250; 02.01.2025)	5
Plan 5: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 4 (digitaal; 1:250; 30.12.2024)	5
Plan 6: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 5 west (digitaal; 1:250; 02.01.2025)	6
Plan 7: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 5 oost (digitaal; 1:250; 02.01.2025)	6
Plan 8: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 6 west (digitaal; 1:250; 30.12.2024)	7
Plan 9: Plangebied op kadasterkaart (GRB), zone 6 oost (digitaal; 1:250; 30.12.2024)	7
Plan 10: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 1) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	10
Plan 11: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 2) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	11
Plan 12: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 3) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	11
Plan 13: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 4) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	12
Plan 14: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 5 oost) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	12
Plan 15: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 5 west) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	13
Plan 16: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 6 oost) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	13
Plan 17: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (zone 6 west) (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	14
Plan 18: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 02.01.2025)	27
Plan 19: Plangebied en hoogteverloop op het DHM, zone 1 (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	28

Plan 20: Plangebied op het DHM, zone 2 (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	29
Plan 21: Plangebied op het DHM, zone 3 (digitaal; 1:1; 02.01.2025).....	29
Plan 22: Plangebied en hoogteverloop op het DHM, zone 4 (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	30
Plan 23: Plangebied op het DHM, zone 5 (digitaal; 1:1; 30.12.2024).....	31
Plan 24: Plangebied op het DHM, zone 6 oost (digitaal; 1:1; 30.12.2024).....	31
Plan 25: Plangebied op het DHM, zone 6 west (digitaal; 1:1; 30.12.2024)	32
Plan 26: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 03.01.2025).....	34
Plan 27: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 03.01.2025)	35
Plan 28: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 03.01.2025)	36
Plan 29: Plangebied op de Frickxkaart (analoog; onbekend; 31.12.2024).....	40
Plan 30: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 31.12.2024).....	40
Plan 31: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 31.12.2024).....	41
Plan 32: Zone 6 op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 31.12.2024)	41
Plan 33: Plangebied op de Poppkaart (analoog; 1:1.250-1:7.500; 31.12.2024).....	42
Plan 34: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 31.12.2024)	42
Plan 35: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart (digitaal; 1:1; 31.12.2024).....	49
Plan 36: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart: steentijd (digitaal; 1:1; 02.01.2025).....	50
Plan 37: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart: metaaltijden (digitaal; 1:1; 02.01.2025)	50
Plan 38: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart: Romeinse periode (digitaal; 1:1; 02.01.2025)	51
Plan 39: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart: middeleeuwen (digitaal; 1:1; 02.01.2024).51	
Plan 40: Plangebied en omgeving op de kaart met in akte genomen (archeologie)nota's en eindverslagen op het GRB (digitaal; 1:250; 31.12.2024)	54
Plan 41: Synthesepan op het DHM en GRB (digitaal; 1:250; 31.12.2024).....	57
Plan 42: Zone 1 met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025).....	60
Plan 43: Zone 2 met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025).....	61
Plan 44: Zone 3 met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025).....	61
Plan 45: Zone 4 met afbakening van de zone voor landschappelijke boringen en proefsleuvenonderzoek op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 03.01.2025)...	62
Plan 46: Zone 5 met afbakening van de zone voor landschappelijke boringen en metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 03.01.2025)	62
Plan 47: Zone 6 west met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025).....	63
Plan 48: Zone 6 oost met afbakening van de zone voor metaaldetectie op de meest recente orthofoto van 2024 (digitaal; 1:1; 02.01.2025).....	63

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Impactanalyse met oppervlakte en verstoringsdiepte.	21
Tabel 2: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.	44
Tabel 3: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio.....	52
Tabel 4: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode	58

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2022. Inventaris Onroerend Erfgoed. Gebieden Geen Archeologie. *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten?categorie=GGA>.
- AGIV, 2022a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootchalig Referentiebestand (GRB). Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2022b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <https://www.geopunt.be/>.
- AGIV, 2022c. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. Geomorfologische kaart van België 1:50000., Leuven.
- DE MOOR, G. & VAN DE VELDE, L.D., 1994. Toelichting bij de quartairgeologische kaart, kaartblad 13 Brugge,
- DE RUITER, C., NUYTS, T. & VERRIJCKT, J., 2023. Nota proefsleuvenonderzoek Beernem, Hof ter Praet: Verslag van Resultaten, Beerse.
- GEVAERT, M., 2007. Slagveld van Europa. Duizend jaar oorlog in de zuidelijke nederlanden, Roeselare, p.94-97.
- JACOBS, J., MARCHAL, R., DE CEUKELAIRE, M. & SEVENS, E., 1993. Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest, Kaartblad 13 Brugge, Gent.
- JACOBS, P., VAN BEIRENDONCK, F. & MOSTAERT, F., 2004. Toelichting bij de geologische kaart, Kaartblad 4-5-11-12: Blankenberge, Westkapelle, Oostende, Gent: Universiteit Gent: Vakgroep geografie.
- VAN EYNDE, M., THEYSKENS, A. & VAN BUGGENHOUT J., 2023. Nota: Beernem-Aquafinproject 23093 (West-Vlaanderen), Gent.
- VAN RANST, E. & SYS, C., 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000). , (April), p.361.